

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16. I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVALLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hó 3.20 P.,
negyedévre 9.20, évi 18.40, egy évre 36.80 P.

Oriási katlancsata alakul ki a charkovi térben

A németek elvágták az oroszok visszavonulási útjait. Valamennyi frontszakaszon a németek irányítják a hadi eseményeket

A magyar honvédség rendületlenül tartja állásait

A TÖBB, MINT NÉGYHÓNAPOS elke-
seredett téli csata után, amelyet a bolsevisták
emberben és hadianyagban hatalmas fölényvel
indítottak el, a helyes időpontban és elegendő
erővel megindított német ellenőrkés az erővi-
szoyokat a keleti arcvonalon nemcsak messze-
menően kiegyenlítette, hanem az egész keleti
arcvonalon a németek kezébe juttatta a kez-
deményezést, akik immár minden arcvonal-
szakaszon függetlenül előírják a szovjet had-
vezetésnek a cselekvés törvényét. Mialatt a
német támadó kötelékek töretlen erővel foly-
tatták előnyomulásukat, a szovjetseregek
máris oly mértékben kimerültek, hogy ez

közvetlen kihatással van máris az egész keleti
harcéri helyzetre. A déli szakaszon zajló har-
cokról kiegészítőleg még a következőket je-
lentik:

MÁRCIUS 10. ÓTA Charkovtól nyugat-
ra harcoló erős páncélos és gyors gépesített
kötelmékek lendületes északi irányú előretöré-
sükkel olyan nagy területet nyertek, hogy a
szovjetsapatoknak már csak néhány mene-
küli útjuk maradt keletre és északkeletre. A
gépesített német gyalogsági kötelékek pán-
célosok segítségével most azután merész raj-
taütéssel ezeket az utakat is elvágták a bol-
sevisták előtt. Minthogy ugyanakkor Izjum

székién erős német egységek elérték a Donec
partját, valójában el lehet mondani, hogy a
Charkov körül álló szovjet alakulatokat nagy
területen sikerült elzárni. Charkov körül har-
colnak ugyanis a páncélos- és a lovasgárda-
csapatok más páncélos és gépesített kötelé-
kekkel együtt. A szovjetsapatok minden va-
lószerűség szerint megkísérlék, hogy délkeleti
irányból felvonuló erők segítségével megne-
küli helyzetből a fenyegető helyzetből. Ezek
a délkeleti irányból felvonuló erők azok a
csapatok, amelyeket a szovjet harcvezetés a
mási arcvonarról volt kénytelen elvonni,
ugyhogy itt is kénytelen volt a Matejev-

Kurgan mellett folytatott nagy támadásait
beszüntetni. Ezzel a felmentő kísérlettel
szemben a német hadvezetés megvette máris
a szükséges lépéseket és azok hatása már
reszben mutatkozik is. A német támadó csa-
patok Charkovtól északra és északnyugatra
erős bolsevista erőket kerítettek be és ezek
megsemmisítése folyamatban van. A bolsevis-
ták megszüntették nagyvonalú támadásukat
az oreli arcvonal külső szárnyán. A középső
arcvonalszakaszon az arcvonal megrövidíté-
sét célzó hadmozdulatok teroszerűen zajlanak
le. A többi arcvonalszakaszon nincsenek je-
lentős eseményekről szóló jelentések.

Rohammal foglalták el a németek Boriszovkát

BERLIN, március 16. (MTL) A
Führer főhadiszállásáról jelentik a
Német Távirati Irodának: A véderő
főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonalon Charkov és
Bjelgorod területén kívül csak ki-
sebb méretű helyi harcok voltak.
Charkov területe legnagyobb részét
német kézen van. Bjelgorodtól nyu-

gatra az ellenséget kelet felé vissza-
vetették. Egy ellentámadásra in-
duló szovjetkötelméket megsemmisít-
tünk. Boriszovka városát roham-
mal elfoglaltuk. Szombaton légihar-
cokban a Szovjet 50 repülőgépet
vesztett. Saját veszteségünk két gép
volt.

Az afrikai arcvonalon nyugalom
volt. Dél-Tunéziában német vadá-

szok szétszórtak egy amerikai repü-
lőkötelméket és 18 támadó gép közül
vesztés nélkül 14-et lelőttek. Más
arcvonalon még öt légigyőzelmet
arattunk. Egy repülőkötelékünk
eredményesen bombázta Bone kikö-
tőjét. Az angol légierők katonái
szempontból hatástalan támadást
intéztek a megszállt nyugati terüle-
tek partvidéke ellen. Hat angol gé-

pet lelőttünk. A vasárnapra virradó
éjjel angol repülők berepültek a
Keleti-tenger vidékére. Ezek közül
kettőt lelőttünk. Március 13-ra vir-
radó éjjel német gyorsnaszádók az
algiri tengerpart előtt két rombolót
biztosan, két másikat valószínűleg
elpusztítottak. Valamennyi gyorsna-
szádunk sértetlenül tért vissza.

Teljes erővel támadnak a németek a charkovi térségben

BERLIN, március 16. (MTL) A Führer
főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati
Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

Azt az ellentámadást, amelyben a déli
hadseregcsoportheteken át tartó harcok-
ban az ellenséget a Donec-en túlra vetette
vissza, vasárnap jelentős siker koronázta. A
német haderő napokon át tartó harcok-
ban Charkov városát északról és keletről
indított átkaroló támadással visszafoglalta.
Az ellenség veszteségei emberben és hadi-
anyagban még beláthatatlanok.

Támadó hadosztályaink a várostól délre
és északra egészen Bjelgorod vidékéig to-
vább keletre vetették vissza az ellenséget.
Bjelgorodtól nyugatra a szovjet megkísérél-
te, hogy újonnan bevetett erőkkel megál-
lítsa a német támadást. Az ellenség támadása
azonban összeomlott. A középső arcvona-
lon az ellenség sok összefüggéstelen táma-
dása meghiusult. Sztaraja Russza területén

az ellenség heves tüzéségi előkészítés után
újabb támadásra indult, de visszavertük.

A légihaderő a keleti harctéren mindössze
két saját veszteség mellett összesen 64
szovjet repülőgépet lőtt le.

A megszállt nyugati területek partvidé-
kein ellenséges támadások során lelőttünk
négy angol gépet. A légierő támadást inté-
zett Anglia keleti tengerpartja ellen. Csak
egyetlen német gép nem tért vissza a tá-
madásról.

Buvárnaszádaink újabb csapást mértek
az ellenségre. Dél-Amerika keleti partjai
előtt megtámadták egy erősen biztosított
hajókaravánt. Elsüllyesztettek összesen 49
ezer tonnányi löt gőzöst, egyet pedig meg-
torpedóztak. Ennek elsüllyedését az erős
elhárítás miatt nem figyelhették meg. Ezen
kívül az Atlanti-óceán egyéb területén el-
süllyesztettünk még 43.000 tonnányi hét
hajót. Ezzel 92.000 tonnányi 14 ellenséges
hajót pusztítottunk el az ellenséges hajóka-
ravánokból.

Bjelgorodtól nyugatra hadosztályaink széles arcvonalon támadásban
vannak. Elfoglaltuk Bogoduchov, Achtyrka és Graivoron városokat. Oreli
és Sztaraja Russza harci szakaszain a szovjetsapatok pénteken beszünt-
tették a támadásokat. Harci repülőgépkötelmékeink bombázták a mur-
manskivi vasut berendezéseit, valamint Murmansk városát és kikötőjét.

A tuniszi arcvonalról csak felderít-
ő tevékenységet jelentenek. A légi-
haderő látható eredménnyel támad-
ta napközben az egyik ellenséges
légitámaszpontot, éjszaka pedig Bo-
ne kikötőberendezéseit. Német va-
dászgökök lelőttek hat ellenséges re-
pülőgépet, köztük két négymotoros
bombázót. Angol repülőgépek a
szombatra virradó éjszakán támadást
intéztek nyugatnémetországi terü-
let, főleg Essen, Bottrop és Duisburg
városok ellen. Az eddigi jelentések
szerint 22 bombázót lelőttek. Nyolc
további repülőgépet vesztek az
angolok pénteken a megszállt nyu-
gati területek és a La Manche-csa-
torna felett. A német légierő nappali
támadást intézett az Anglia déli
partján fekvő egyik kikötő ellen és

a szombatra virradó éjszakán nehéz
harcirepülőgépek egy kötelékével
újabb heves támadást intézett New-
Castile kikötői és iparvidéke ellen.

A holland partok előtt előőrsna-
szádok több sikeres éjszakai ütköze-
tet vívtak angol torpedó és tüzésé-
gi gyorsnaszádók ellen. Elsüllyesz-
tettek 3 gyorsnaszádót, kettőt talá-
latokkal felgyújtottak, egy továbbit
pedig súlyosan megrongáltak. A La
Manche-csatornában egy előőrsna-
szádokból álló másik hajóraj vissza-
verte 12 ellenséges gyorsnaszádó tá-
madását. Két gyorsnaszádót elsülly-
esztettek, kettőt pedig találatok-
kal felgyújtottak. Egy hajónk el-
süllyedt. A La Manche-csatorna
mindkét partján messzehordó üte-
gek beleavatkoztak az ütközetbe.

Amerikai repülők támadták Francia- országot

PÁRIS, március 16. (MTL) A Német
Távirati Iroda jelenti: Amerikai bombázók
szombaton nagy magasságból támadtak egy
francia vidéki várost és sok bombát dobtak

le rá. Katonai célpontot nem találtak el.
ellenben egy munkástelep súlyos károkat
szennvedett. Eddig 14 halottból és 30 sebe-
sültről érkeztek jelentések.

Még folynak a harcok Charkov kül- városaiban

BERLIN, március 16. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a
Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Hegyi vadá-
szok és páncélos gránátosok a kubáni hídfőtől meglepetésszerűen betör-
tek több támadásra készenálló szovjet lövészdandár állásaiba és szétver-
ték ezeket a dandárokat. Az ellenségnek nagy és súlyos veszteségei vol-
tak és sok fegyvert veszített. Több mint 500 foglyot ejtettünk.

Charkovban egyes városrészekben még tartanak az elkecseregelt ut-
cai harcok. Afegyveres SS csapatok szétverték az ellenséges ellenállást,
előretörték a főpályaudvarig és megszállták a pályaudvar területét. A
légihaderő pusztító hatással támadta a várostól délre a bolsevistáknak
sűrű sorokban visszavonuló oszlopait.

Szilárdan tartják állásaikat a honvédek

A 47. számú magyar hadijelentés. A Magyar Távirati Iroda jelenti:
A honvédevezérkar főnöke közli: A bolsevistákkal harcbanálló magyar
seregek a lanyhuló ellenséges támadásokkal szemben szilárdan tart-
ják állásaikat. Súlyos ellenséges veszteségek mellett saját veszteségeink
csekélyek.

A honvédevezérkar főnöke ma kiadott 47. számú hadijelentésével kap-
csolatosan katonai körökben még a következőket közölte: A szovjet-
hadszíntér multheti eseményei további eredményekben mutatták azt a
fordulatot, amely a küzdelem alakulásában fokozatosan bekövetkezett.
A bolsevisták nagy téli offenzívájának utolsó lökése már mindenütt
megtörnek a velük szembenálló szövetséges hadsereg szilárd ellenállá-
sán és a tengerpartok mindinkább magukhoz ragadják a kezdeménye-
zést. Újabb sikeres elhárító harcokról emlékeztik meg a magyar hadije-
lentés is. A legutóbbi ellenséges támadások visszaverésében az említett
magyar földierőkön kívül honvéd légikötelmékek is résztvettek és mint a
német hadijelentésből látható, eredményesen oldották meg feladatukat.

Az időjárás tovább enyhül de anappali olvadásokat éjszakánként
még fagyok váltják fel.

Lukács Béla látogatása Németországban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Lukács Béla miniszter, a Magyar Élet Pártjának országos elnöke Bohrmann Márton, a Führernek a pártban helyettese — meghívására az elmúlt héten három napot a Német Birodalomban töltött.

Vitéz Lukács Béla minisztert a salzburgi pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. Salzburgban a miniszter és kísérete operaelőadáson vett részt, majd Bohrmann birodalmi vezetővel gépkocsin Münchenbe utazott. Budapestre visszaérkezésekor vitéz Lukács Béla miniszter fogadására az állomáson megjelent Jagow, budapesti német követ és a MEP vezetősége is.

Vitéz Lukács Béla a MTI munkatársának az érdeklődésre a következőket mondotta németországi útjáról:

— Németországi utam célja az volt, hogy a német nemzeti szocialista párt és a magyar kormányzópárt közti baráti kapcsolatot személyes érintkezés útján is elmélyítsük. Alkalmunk volt megtekinteni a német nemzeti szocialista pártnak egész sor intézményét és teljes belső szervezetét és tulsz nélkül mondhatom, hogy mindaz, amit láttunk, valósággal lenyűgöző hatással volt reánk.

Pálinkát lehet főzni a direkttermő borokból. A földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve rendeletet adott ki, amelynek értelmében a saját termésű direkttermő borokat a termelő bármely bor-, vagy szeszfőzdében akár bér-, akár részfőzéssel párlattá főzheti ki. A kifőzött párlatot a termelő egy tételben, vagy nagyban külön engedély nélkül is forgalomba hozhatja. Ez a rendelet egyébként nem érinti a földművelésügyi miniszternek a termő amerikai borok forgalombahozatalának szabályozása tárgyában a múlt év végén kiadott rendeletét. (MTI)

ZARAH LEANDER

egyetlen ideai filmjét: **ASSZONYSZIV** holnap, szerdán este 7 órakor DISZELŐADÁS
keretében kizárólag az **ÁRPÁD** Filmszínház mutatja be.
A mai élet filmje. Egy nő lélek vergődése a háború viharában.

Ünnepélyesen nyitották meg a dunai Medve-hidat

Magyarország Kormányzójának jelenléteben ma délelőtt adták át rendeltetésének a Csallóközt a Dunántullal összekötő medve Duna-hidat. A Kormányzó Ur Ófőmeltóságát Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter fogadta, aki ezután ünnepi beszédet mondott. A beszéd után a Kormányzó Ur engedélyt adott a Duna-hidnak a forgalom számára való megnyitására, majd az ünnepélyen megjelent közéleti

személyiségekkel együtt áthaladt az új hidon. A medve Duna-híd az ország legkorszerűbben épített merészízelésű hídja. Tulajdonképpen nem egy híd, hanem a hidak sorozata. A Dunát a Csallóköz vidékén ugyanis szeszélyesen ide-oda kanyargó folyómeder, nagy árterület, szerteágazó szigetek szaggatott meder jellemzi. Az új híd 3 és fél év alatt készült el, 8 és fél millió pengős költséggel.

Megkezdődött a jegyeiővétel a debreceni írók estjére

Városszerte nagy érdeklődés előzi meg a rendkívül magas színvonalú írói estet, amelyet a Hítel rendez március hó 19-én, pénteken este fél hét órakor a Vármegyeház dísztermében debreceni írók részvételével. Teljesen indokoltá teszi az érdeklődést a műsoron szereplő két kiváló előadó személye. Makkai Sándor régi kolozsvári előadóestjei mindig hatalmas tömegeket vonzottak, azonban a visszaesés óta első ízben szól Makkai Sándor Kolozsvár közönségéhez. Han-kiss János, a debreceni egyetem francia irodalmi tanszékének tanára, irodalomtörténész és esztétikus, szintén első ízben jelenik meg Kolozsvárt az előadóemléknyen.

Miután a közönség igen széles rétegei érdeklődnek az előadás iránt, a jegyekről tanácsos előre gondoskodni. Jegyek a Magyar Távirati Iroda Kossuth Lajos-utca 30. szám alatti irodájában (távbeszélőszám 14-38.) kaphatók 1-5 pengős áron.

AZ EMGE BAJTÁRSI SZOLGÁLATA AJÁNDÉKA A SEBESÜLT HONVÉDEKNEK

KOLOZSVÁR, március 16. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület Bajtársi Szolgálatára ez évben Erdélyi Gazda Naptár-könyvet ajánlott fel a sebesülteknek. Hat-száz példányt a napokban már ki is osztottak a nagyváradi honvédkórházak honvéd sebesültjei között, míg a hátraérvő négy-száz naptár kiosztására tegnap került sor a kolozsvári Vörös Kereszt kórházban. A kis háziünnepségen jelen volt Főnagyság János vezérkari ezredes, vitéz Szász István EMGE-igazgató, Demeter Béla főszervező, az EMGE Bajtársi Szolgálatának vezetője, a Vörös Kereszt kórház részéről pedig vitéz Horváth Ferencné intézőtestvér, dr. Mester Gábor parancsnok, dr. Fagó János Miklós és dr. Demeter Jenő orvosok vettek részt. A sebesült honvédek nagy örömmel fogadták az EMGE szeretet-ajándékát.

Sztamoray János Kultsár István utóda

A m. kir. minisztérium dr. Kultsár István miniszteri osztályfőnököt az értelmiségi munkanélküliség m. kir. kormánybiztosi megbízatása alól, érdemeinek elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és az értelmiségi munkanélküliség ügyének m. kir. kormánybiztosává ugyanakkor Sztamoray János m. kir. kormányfőtanácsost, a közérdekeltségek felülvizsgáló hatóságának elnökét nevezte ki. (MTI)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az Erdélyi Leszámitó- és Pénzváltó-Bank Részvénytársaság

Kolozsvárt 1943. március 26. napján délután 5 órakor saját helyiségében (Mátyás király-tér 30.) tartandó évi rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés az 1942. üzletéről.
2. Az 1942. évi nyereség-vesztesség és mérlegszámla és a nyereség feletti határozat.

3. A felügyelőbizottság díjazásának megállapítása.
4. Határozat az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentvénye tárgyában.

5. Igazgatósági tagok választása.
 6. Felügyelőbizottsági tagok választása.
 7. Esetleges indítványok.
- Fenti közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik részvényeiket legkésőbb 1943. március 23-ig vagy a társaság pénztárána, vagy a Magyar Leszámitó- és Pénzváltó Bank budapesti központi pénztárána (V. Dorottya-u. 6.) leteszik.

Kolozsvár, 1943. március 2-án.

AZ IGAZGATÓSÁG

VAGYON

MÉRLEG-SZÁMLA 1942 DECEMBER 31-ÉN

TEHEI

	Pengő	Pengő		Pengő	Pengő
Pénztárkészlet	—	235.983.43	Saját tőkék	—	—
Gírószámlán fennálló követelések	—	961.347.10	Alaptőke	750.000.—	—
Pénzügyintézeteknél fennálló követelések	—	380.701.40	Tartalékalapok	220.000.—	970.000.—
Értékpapírok	—	237.768.27	Kétes követelések tartalékalapja	—	115.599.45
Váltótárca	—	—	Árnyalkülönözeti tartalék	—	1.450.76
Áru és értékpapír fedezettel	2.291.740.50	—	Ingatlan-tartalék	—	6.000.—
Jelzálogfedezettel	3.984.713.76	—	Nyugdíjalap	—	40.648.33
Tárca és nyílt hitelek	1.714.039.96	7.990.494.22	Betétek	—	—
Adósok	—	—	Takarékbetétek	4.543.791.83	8.539.192.50
Áru és értékpapír fedezettel	1.896.053.59	—	Folyószámlabetétek	3.995.409.67	—
Jelzálogfedezettel	1.100.036.49	—	Viszontleszámitott váltók	—	3.050.790.42
Nyílt hitelek és különféle adósok	564.882.06	3.560.972.14	Hitelezők	—	1.483.002.24
Konverziós adósok	—	279.928.86	Fel nem vett osztalék	—	659.24
Ingatlanok	—	782.819.75	Egyéb teherkételek	—	11.860.05
Egyéb vagyontételek	—	19.546.99	Átmenő tételek	—	140.731.34
Átmenő tételek	—	28.129.15	Óvadékok és kezességek	375.319.55	—
Óvadékok és kezességek	375.319.55	—	Nyilvántartási számlák	1.539.828.67	—
Nyilvántartási számlák	1.539.828.67	—	Nyereségátmozgat az előző évről	1.625.26	—
			Folyó évi nyereség	116.131.72	117.756.98
		14.477.691.31			14.477.691.31

Kolozsvár, 1942 december 31.

SKOLÁK ERNŐ
vezérigazgató.

AZ IGAZGATÓSÁG

Megvizsgálta és helyesnek találta:
A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG

A könyvelésért:
ALEXY LAJOSNÉ
főkönyvelő

Bartha Miklós korszerűsége

A Kisebbségi Körlevél, a pécsi tudományegyetem Kisebbségi Intézetének nemzetiségi szemléje, egész cikkorozatban foglalkozik Bartha Miklóssal, a századforduló kemény függetlenségi politikájának szellemi hagyatékával, különösen pedig nemzetiségi vonatkozású országgyűlési beszédeivel, cikkeivel, könyveivel. A lap bevallottan újja akarja értékelni a széles látókörű férfiúnak a nemzetiségi kérdés megoldása érdekében tett erőfeszítéseit, természetesen többre becsülve, mint amennyit törekvéseinek politikai ellenfelei véltek róla.

Ki volt Bartha Miklós, az író és szónok, a főszervező és politikus? Ma azt mondanák: csodagyermek. Akkor azt mondták: nyílt eszű székely fiú. Éles megfigyelőkészségével és becsületes szókimondásával sok kellemetlenséget szerzett környezetének és önmagának. Tizenhat éves korában döbbenetes bírálatot mond az osztrák önkényről a székelyudvarhelyi református kollégium önképzőkörében; emiatt majdnem bezárják az iskolát. Tizenkilenc éves korában, mint első éves pesti jogász, szoros barátságra lép Apponyi Alberttel, Darányi Ignáccal, Eötvös Lőránttal, Beöthy Zsoltal és későbbi ádáz ellenfelével, Wekerle Sándorral. Huszonegy éves korában a Kossuth-lévlél közléséért perbe fogott és elítélt Bösörényi László 8. községben az ifjúság nevében. Huszonhárom éves korában hivatásos újságíró. Ezen a téren sokra is vitte, mert 1895 őszén a Wekerle-Bartha-sajtóper ítélete után

Vasary Kolos hercegprímás csak személyes közbenjárással és kétszázhatézer aláírással nyomtatékosabbá tett kéréssel tudta megmenteni a nemzet szeptőlétlen tollú közíróját a hat hónapi fogházról.

A rugonfalvi székely kisnemes fia, a magyarság megoldatlan kérdései és rendezetlen ügyei láttán, egységes szemléletbe foglalta az államiságának ezredévére készülő magyar nemzet kiltásait és belső bántalmait. Abban az időben az elhibázott kiegyezés bírálatát a nemzetiségi kérdés súlyosbodása és a közigazgatás korszerűsítése volt általában a közjogi értek vezérfonala. A napirenden tartott magyar sorskérdések annyira összefonódtak egymással és Magyarország középhatalmi állásának megvédésével, hogy az előrelátó államférfiúnak, aki nem a foltozóvarga tatározásánaká válni a kérdések tömkelegéhez, a magyar államiság jogbölcséleti alapjait kellett nemzetpolitikai nézőpontból felülvizsgálnia. Nem a napi politika feszültségmérőjének ingadozó mutatója szerint, hanem a magyar önvédelem állandó szükségletei szempontjából mondott lejáró bírálatot az

elhamarkodott kiegyezés nemzetit tudatot sorvasztó hatásairól. A „közös” hadsereg német vezénylési nyelve, az egész politikai és gazdasági életen elhatalmasodó „felszabadult” gondolkodás végzetesen megbontotta a politikai nemzet fogalmát, magyarokra és nemzetiségekre osztotta az országot, szembeállította a nemzetiségeket a magyarokkal és a magyarokat egymással. Súlyos számvetés után egy miniszteri kézzel szervezett sajtóhadjárat ellen is kinőndia megfontolt vádjait. Inkább hazamegy néhány kavicsos talaju hold földre gazdálkodni, titokban székely századokat toborozni szabadsapatok részére, kilenc hónapon át bujdosni a Székelyföldről Gömörig, fogságot szenvedni, majd kataszteri állást vállalni, de meggyőződésénél egyebet nem mondhat. Üldözötése idején még közelebből megismerkedik a szegényebb népi rétegek nyomorúságával, különösen pedig a peremvidékek nemzetiségi kérdésének gazdasági és politikai szövevényével. A nyolevanas években, életének legtermékenyebb korszakában, amelyre az Ellenzék alapítása is esik, teljes szellemi felkészültséggel, tökéletes politikai vezetésben lép küzdelembe a „pax Hungarica” ügyért. Eltérőzolt éveknek nevezi a kiegyezéstől a nyolevanas évekig eltelt időt, mert a kormányok rendszertelensége, tervszerűtlensége, tanácsatlansága és rövidlátása következtében a magyarság nem forrott eléggé össze az országomlással fenyegető nemzetiségi kérdés megoldására. Már pedig a megoldatlan nemzetiségi kérdés a tanulni nem tudó habsburgok kormányzati hagyományai rendszerében még mindig a legbiztosabb zablá volt a magyarság megfélemezésére. A kormányzat is vigan utánozta a bécsi udvart a nemzetiségi kérdés sikamlós gyakorlatában: büntetésképpen helyezte magyar tisztviselőit a nemzetiségekkel tarkított területekre, hogy ott ütdödti magyar mivoltukkal képviselje fajtánk tekintélyét a nemzetiségekkel szemben, amelyeket még mindig meg akartunk nyerni a politikai magyar nemzetben való feloldódáson túl való bizonytalan faji áthasonulásnak. Ilyen volt a magyar „kulturizáció”.

Bartha Miklós szembenézett a veszéllyel. Másfépp akarta megvédeni a magyar állam eszme méltóságát. Méreteiben is lenyűgöző szellemi munkába kezdett a nemzetiségi kérdés

anvagának összegyűjtésére, rendszerezésére és megoldására. Tanulmányozza a nemzetiségek

helyzetét. Híres utirajzában (Kazárföldön) a létalapaiban megtámadott ruthénség mellé áll a Bécs jutalmazta földbirtokokkal és a Vereckén beszívargó zsidósággal szemben. A nemzetiségi cikkeiben a mezőségi román zsellérség társadalmi helyzetének javítását sürgeti.

Bármennyire őszinte volt is ez a baráti kényujtás, nem sikerült neki komoly és tartós kapcsolatokat kiépítenie a nemzetiségekkel, különösen a románság zárkózott el, ami által egyszerre két főnyereményhez jutott: folytathatták népzigató munkájukat a ugyanakkor megszerezték a kormány jóindulatát is, hiszen nem álltak az ellenzéki politikusok mellé. A kormányzat ekkor csupán egy ellenzéki ember kísérleteinek csödjét látta a nemzetiségi közeledés meghiusulásában. Bartha Miklós azonban már nemcsak Bécs gyakorlatot kezét fedezte fel benne, de megérezte azt is, hogy a románság vezetői Bécsért is alaposan megtevesztették. A dák-romai elmélet és történelmi folytonosság színes papírsárányai nyomán, a tizenkilencedik század közepe táján a románság kapva-kap minden európai hatalom keze felé segítségért. Már 1859-ben Cavour előtt igényt jelentenek be Magyarország keleti részére, ahol románok is laknak. Később III. Napoleon körül lehet látni Cuza embeert, erdélyi származású románokkal együtt, változatlanul azonos céllal. Függetlenül a románság „történelmi jogaitól”, ez az ügy nagyszerűen beillt a ravasz császár tervei-be; pompásan kiagyalta, miképpen lehet egymás ellen kiájtítani az európai államokat, az „egyensúlypolitika” ürügyével. S miképpen lehet közös céllá festeni a francia elsőség cégerét. A fiatal porosz katonai hatalom azonban Sedannál halomra döntötte a napoleoni terveket, s így a románságnak nem marad más út nyitva, minthogy egy félfordulattal ismét Bécshez térjen vérmes reményeivel. 1881-ben Nagyszebenben összeül a román nemzeti bizottságnak nevezett nemzetiségi forradalmi országgyűlés. Az uralkodóházhoz címzett hódoló táviratokkal és Ausztria felé hangzóztott hűségnyilatkozatokkal megtévesztő címkét ragaszt a megmozdulásra, határozati javaslatában azonban első helyen Erdély különállását követeli. A nagy vihar-madár felszállt tehát Erdély egére.

Bartha Miklós világosan látta a rejtett szándékot:

Erdély önállóságának kivívása csupán a kezdő lépés lett volna az ország szétdarabolására szötkézett nemzetiségek dadálutján.

Ö ezzel a veszéllyel szemben párhuzamosan két eszközben bizott. Először fel kell világosítani a nemzetiségeket, hogy a politikai magyar nemzet létegyeségének szétroncsolása az egész Dunatáj végzetét jelenti. Bármilyen is, ennek a földdarabnak egyetlen államszervezetben kell maradnia, hogy létét megvédelmezhesse a kelet-nyugati irányban egymásra törő hatalmas erők ütközőpontján. Másodszor, az új magyar hadsereggel meg kell teremteni ennek a hatalomnak katonai biztosítékát.

Ekkor tűnt ki, hogy a kiegyezés nem biztosított szabad mozgást a nemzetnek saját belső kérdései rendezésében. Ratiu János és társai az uralkodónál keresnek „meghallgatást” a magyar nemzettel szemben. A „rendszer oszlopai” annyira tökéletesen elzárták az uralkodót a politikai élet mély sodrásainak megismerésétől, hogy amikor 1904-ben Sternberg gróf osztrák arisztokratára röpiratban fel akarta világosítani, az Ausztria-Magyarországot fenyegető nemzetiségi veszély megoldásképpen a röpiratot elkobozták, szerzőjét hosszabb külföldi tanulmányutra tanácsolták. Ennyit tett Bécs a nemzetiségi kérdés megoldása érdekében, amelyet pedig maga idézett fel mésterségesen. A magyar függetlenségi törekvések ellensúlyozására.

Függetlenségi politikájuk maroknyi csapata, Bartha Miklóssal együtt, ezután még a közigazgatás átszervezését is a magyar függetlenség és a nemzetiségi kérdés kettős szemüvegén át szemléli. Mindkét szempont a vármegei közigazgatás és a helyhatósági önkormányzat elvének szolgálatába állítja őt. A központosított közigazgatási rendszer bírálatában megemlíti, hogy a kormánykinevezési rendszer bevezetése óta harminché nemzetiségi vármegye bírtokrendezési tanácsaiban, itőlóráblán és minden joghatóságban aránytalanul sok a nemzetiségi tag. A magyarság ezekben a vármegyékben csak szellemi magasabbrendűségével, politikai érettségével és gyakorlatával tarthatta meg vezető szerepét.

Társadalompolitikai és gazdaságpolitikai túlterheltsége mellett is volt ereje döntő jellegű kultúrtevékenyek támogatni alá az országmentő művelődéspolitikai sarakbástyáit. Bartha Miklós nemzetpolitikai harcának töretlenül egyenes vonalából következik, hogy művelődéspolitikai küzdelemben is mindenütt következetesen beütközött a nemzetiségek gáncsaiba. Ugyszólván maga vetette meg az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szellemi alapjait.

Az erdélyi románság, amely már azelőtt

zavarlatlanul megteremthette a magá közművelődési és gazdasági egységszervezetét, kiméletlen hajszát indított az EMKE ellen.

A „magyar országgyűlés nagy lázadója” valóban veszedelmes egyéniség volt akkoriban, hiszen körülmekintő megfontoltságával, a bajok gyökeréig tekintő megfigyelésével egy miniszteri tárcá tekintélye mögül véget tudott vetni a magyar államiság bomlásának és a magyar faji erők elberdálásának. Erős keresztény magyar közigazgatás eszméje lobogott a szeme előtt, amikor mások nem igen érezték, mi jelentősége van a kereszténységnek és magyarnak a honpolgáron belül Népképviselői rendszerrel, sajtószabadsággal, erős vármegyei közigazgatással, széles egyéni szabadsággal, gazdasági jóléttel, egyháztámogatással, felekezeti iskolázatással sietett volna a magyarság birtokállományának megóvására, nagy kérdéseink végleges rendezésére, a nemzetiségek kiégyezésére, a politikai magyar nemzet megteremtésére és a nemzeti tudat megerősítésére.

Kicsinyes belpolitikai — mondjuk ki: párt-politikai — szempontok, arasznyi képességű politikusok útját állották Bartha Miklós nagy szellemi alkotása megvalósulásának. Rendkívüli

szellemi alkotása megvalósulásának. Rendkívüli

A pápa áldása „a nekünk annyira kedves Magyarországnak”

XII. Pius pápa Serédi Jusztinián bíboros hercegprímásnak küldött levelében köszönetet mond a magyar híveknek az ő születésnapja alkalmából kifejezett ragaszkodásáért. „Szívöböl óhajtuk — írja többek között a pápa —, hogy az igazság és az igazságosság mindenhol diadalra jusson és az emberiség az emberi és isteni törvények belső összhangzára révén szerencsésen visz-

vüli egyénisége és ragyogó tehetsége, politikai józansága és mérhetetlen tudása sem szerzhette meg akkor nagyvonalu terveibe a hitelesítő hatalmat, s így egy egész küzdelmes élet munkája nagyjábólra befejezetlenül maradt, mint egy páratlan méretű torzó. Csak az író és szónok Bartha Miklós végezte be munkáját, amikor feltárta az igazán nagy magyar feladatokat; a társadalomszervező már csak felcúton maradt, a politikusból nem lett államférfi. A hibák, amelyeket meglatott, továbbra is bennünk rágiak, a feladatok, amelyeket felfedezett, betöltetlenül maradtak, a szervezés lehetőségei, amelyeket olyan szépen kitanulmányozott, elsubantak, mert nem volt férfi, aki megfogja. Ot nem engedték közel a hatalomhoz.

Ugy dőlt ki, mint egy óriási fa, amelyen a virágból még nem lett gyümölcs. Szellemi hagyatéká azonban ma is idősebb, hiszen a magyarság most is ugyanazokkal a társadalmi, gazdasági, művelődéspolitikai kérdésekkel küzd, mint Bartha Miklós korában. Ez a körülmény magyarázza meg Bartha Miklós korszerűségét. Szellemi hagyatékát át kell értékelni a mai idők értékrendje szerint s akkor bizakodással fel lehet használni feladataink betöltésében, kérdéseink megoldásában. A magyarság ma is állami függetlenségéért, erős hadseregért, keresztény és magyar gazdasági életért, népi művelődéspolitikáért, ősi javainak megtartásáért, nemzeti ségének boldogulásáért, nagyvonalu nemzetpolitikájának keresztülvételért küzd, éppen, mint akkor.

PARAJDI INCZE LAJOS.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság közgyűlése

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság vasárnap délelőtt tartotta dr. gróf Bánffy Miklós ny. külügyminiszter, felsőházi tag elnöke alatt negyvennyolcadik évi rendes közgyűlését, amelyen nagyszámu helybeli részvényesen kívül dr. Kállay Tibor ny. pénzügyminiszter, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatója, dr. Papp József ny. főispán, továbbá dr. Vajda Ákos a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatóhelyettese is megjelent.

Az igazgatóság jelentése mindenekelőtt a világszerte dúló háborúval kapcsolatos helyzetre és ezzel összefüggő pénzintézeti tevékenységekre mutat rá. A háborus állapot szabta meg a Takarékpénztár és Hitelbank múltévi működését is, amely az egész esztendőben rendkívül élelnek volt. Ennek folyamánaként — miként az az előterjesztett mérlegadatokból is kitűnik,

az intézet erőteljes fejlődése állapítható meg, ami az elért eredményekben is kifejezésre jut.

Az intézet különösen kölcsönök folyósítása tekintetében fejtett ki intenzív tevékenységet, amivel kapcsolatosan a jelentés megemlíti, hogy ebben nagy része van annak a megértő pénzügyi politikának, amelynek révén a keleti és erdélyi részek gazdasági alátámasztása érdekében ezen országgrész pénzintézeti számára különféle hitelek engedélyeztettek. A folyósítások az eddigi szigorú elvek szem előtt tartásával történtek, amelyek folyamán az ingatlan fedezettel bíró hitelekben kívül az intézet az áruellátás megkönnyítése végett sok kereskedelmi és áruhitelt engedélyezett, továbbá a közellátás, valamint közhasznu beruházások céljából erdélyi városok és vármegyék pénzügyi szükségletei kielégítésében rendelkezésre állott oly mérvben, ameddig ezt mobilitásának veszélyeztetése nélkül lehetett. Így többek között Kolozsvár városának közszükségleti cikke beszerzésének céljaira 1.200.000 pengőt folyósított. A kihelyezési állomány az évközben teljesített tetemes visszafizetés leltése után az előző évi 13.727.000 pengővel szemben 5.100.000 pengő meghaladó emelkedéssel 18.870.000 pengőt tesz ki.

A betétállomány, habár a világszerte fennálló rendkívüli körülmények a töke-

képződésre nem voltak kedvezőek, szintén emelkedést tüntet fel, ami az intézettel szemben megnyilvánuló bizalom örvendétes kifejezője. A betétszaporulat 1.686.000 pengőt tesz ki, amivel együtt az állomány 9.365.000 pengőben áll fenn.

Az intézet a múlt évben 221.778 pengő tiszta nyereséget ért el, amiből a vonatkozó kormányrendelet értelmében 2 százalékosztalék került kifizetésre. A közgyűlés a nyereségből bőséges juttatásban részesítette a tartalékalapot, amely 60.000 pengővel, továbbá a nyugdíjalapot, amely 60.000 pengőt meghaladó összeggel dotáltatott.

Az igazgatóság jelentése mély részvétellel emlékezik meg jogtanácsosának, igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagjának, dr. Tusa Gábornak elhunytáról, aki sokirányu rendkívüli szolgálatait által valóban elévülhetetlen érdemeket szerzett. Emelkét a közgyűlés jegyzőkönyvileg örököltette meg.

A közgyűlés az igazgatóság előterjesztéseit változatlanul elfogadta és az igazgatóságha új tagul dr. Kállay Tibort választotta be.

E helyen említjük meg, hogy az igazgatóság Csákány János, dr. Hankó János és Linzmayer Emil igazgatóhelyetteseket igazgatókká, vitéz Sárkány Miklós és primor Vajna Lajos cégvezetőket igazgatóhelyettesekké, Göcz Dezsőt pedig a nagybányai fiók főnökévé nevezte ki.

Erdélyi Párt értekezletek a sepsi járásban

Az Erdélyi Párt Sepsiárkos, Sepsiköröspatak, Kálnok, Zalán, Fotosmartonos, Gidófalva, Étfalvazoltán, Sepsihodok, Sepsihúskszád, Málnás és Oltszem községekben március 10., 11. és 12-én szervező értekezleteket tartott. Az értekezleteken Tökés József járási elnök, Ráduy Lajos országgyűlési képviselő és Imreh Gyná megveit párttitkár vettek részt. Ezekben a községekben is, mint a megye többi községeiben, a beszámolókat nagy tömegek hallgatták végig.

LEVÉLPAPIROK, egyszerűen a legválasztékosabb kivitelig, legolcsóbban az „ELLENZÉK” könyvtárában, Kolozsvár.

HIREK

Magyar hősök

Rendkívül ügyes magatartásával, kiváló harcászati érzékével és személyes bátorságával érdemelte ki előjárói és bajtársai elismerését Simonfalvy Károly zászlós, egyik páncéltörőágyus szakaszunk parancsnoka.

1942 május 22-én honvédek súlyos támadóharcot vívtak Bol. Gomolyschánál. Ennek során különösen a helység szélén levő fűrésztelpe birtokáért kellett igen erős küzdelmet vívni. A bolsevisták a legnagyobb macacsággal védelmezték az állásrendszert pillérét alkotó fűrésztelpeket s honvédek támadása elakadt. Simonfalvy zászlós ekkor páncéltörő szakaszát vakmerő bátorsággal gyalogságunk vonalai elé vitte, nyílt tüzező állásba, onnét pusztító tüzet zúdított a fűrésztelpe táncpontjára, majd annak elhagytatása után sorban lőtte ki a többi ellenséges fészkeket is. A további előnyomulásban egyik rajának három kezelője is megsebesült és harcképtelenné vált. Ekkor egyik páncéltörő lövegét még előbbre vitte és maga lötte ki azt a fészket, amely a támadást feltartóztatta.

Két nappal utóbb Bol. Gomolyschánál látása alkalmával, mikor honvédek megrohanták a faut, ugyancsak saját elhatározásából tört előre páncéltörővel a legnehezebb terepen át a faluba, ahol sikerült a bolsevisták még ellenálló nehézfegyverei javarészt megsemmisítenie. Ezze lehetővé tette puskakötelékeink gyors előretörését s a falu teljes birtokbavételét. Magatartásával döntően járult hozzá a sikerhez.

A KÖZELLÁTÁSI HIVATAL KÖZLI: A folyamatban lévő jegyzőtanosi jegykiadás alkalmával megállapítást nyert, hogy igen sokan vannak, akik az élelmiszerjegyek átvételére kijelölt napon nem jelentkeznek az illetékes közellátási kirendeltségeknél. Ezután ismételt felhívjuk a fogvasztó közönség figyelmét, hogy élelmiszerjegyeit a falmegszakokon megjelölt napokon (még vasárnap is) feltétlenül vegye ki, vagy megbízottja által vésesse ki. A kijelölt napon át nem vett jegyek csak április hónapban kerülnek kiosztásra, amikor a torlódás elkerülhetetlen lesz s így előállhat az a helyzet, hogy az utólag jelentkező jegyeit levonással kapja kézhez.

Az Egyesült Államok baleseti statisztikája

LISSZABON, március hó. (B. É.) A nemzeti biztosítás tanácsának jelentése szerint 1942-ben az Egyesült Államok területén newyorki jelentés szerint minden 1400 személy közül egy esett halálos balesetnek áldozatul, míg minden 14 személy közül egy balesetet szenvedett. A baleseti halálozások száma 92.300, a baleseti sérülések száma pedig 9.3 millió volt, ami azt jelenti, hogy a baleset okozta veszteségek lényegesen nagyobbak voltak, mint a harctéri veszteségek. A balesetek közül 30500 házi balesetre, 18.500 munkás balesetre és 27.800 gépkocsibalesetre esik. A közlekedési balesetektől eltekintve, a zuhanás következtében előállott 24.000 baleset követelte a legtöbb áldozatot.

MÁRCIUS 25-ÉN LESZ AZ IDÉN A KATOLIKUS NÖK NAPJA. Már évek óta megrendezi az Erdélyi Katolikus Nőszövetség a Katolikus Nők Napját a vallási és nemzeti öntudat emelésére. Az idei Katolikus Nők Napjának vezető gondolatja: „A nő, mint nemzeti értékeink átmenője”. A Mátyás Király Diákházban lesz a disztyülés, melyen Czike Gáborné Lovich Ilona, a közismert költőnő fog beszélni. Részletekre még visszatérünk.

MÁRCIUS HAVI MOSÓ ÉS DECEMBER—JANUÁR HAVI PIPERESZAPPAN SZÉTOSZTÁSA. A Közellátási Hivatal értesíti a fogvasztókörzanségeket, hogy március 16-tól kezdődőleg a márciusi havi mosószappan kerül kiosztásra. Ezzel egyidejűleg beváltásra kerülnek a még ki nem váltott januári és februári mosószappanjegyek is. Ugyancsak e naptól kezdődően kötelesek az illatszertárosok és a szétosztással megbízott kereskedők a december—januári fehér szappanjegyre kiszolgáltatni a pipereszappant is.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK IGAZGATÓSÁGA közli, hogy az üzemanyaggal való takarékoskodás érdekében több MÁV-AUT autóbusz vonalon ez alkalommal egy hétre elrendelt forgalomszünetelés időpontját több helyen tévesen közölték. A szünetelés helyesen március 19-től 25-ig tart.

A TORDAI MENEKÜLT DALKÖR vezetője ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik személyes megjelenésükkel, valamint adományaikkal a menekült hadbavonult családjainak megsegítésére rendezett ünnepségünk sikeréhez hozzájárultak. Tordai Menekült Dalkör.

Féja Géza és Molnár Imre előadása Kolozsvárt

Zenei népfőiskola nyílt meg Kolozsváron az EMKE rendezésében. Ez részben a középiskolai diákság, részben a munkásság és a földeszek zenei műveltségét kívánja megalapozni. Az első előadást Molnár Imre, a pesti Zeneművészeti Főiskola tanára tartotta 13-án, szombaton. A Mátyás Király Diákház kistermében. László Dezső, országgyűlési képviselő bevezető beszéde után Molnár Imre a magyar népdalról és az ötfokú hangsorról beszélt és előadását régi dalok bemutatásával illusztrálta. Az előadást Ungváry Sándor, a zenei népfőiskola szervezője zárta be.

Másnap, 14-én délután, a Mátyás Király Diákház dísztermében gyári munkások és hóstáti földeszek számára tartott

A BALATONFÜREDI ORVOSHÉT ELŐADÓI. Az országos orvoshét alatt, amely május 17-én reggel nyílt meg Balatonfüreden, a következő professzorok tartanak előadásokat: Boros József, a balatonfüredi orvosi akadémia elnöke, Bakay Lajos, Angyán János, Hainiss Elemér, Klimkó Dezső, Hajnal Imre, Barla-Szabó József, Czeyda-Pommerschein Ferenc, Szálkai Zoltán, Mo'nár István, Binder László, Zárday Imre, Szecsődy Imre, Horváth Boldizsár, Papolczy Ferenc, Udvardy László, Schmidt Ferenc. — Orvoshallgatók jelentkezhetnek a balatonfüredi fűzőkormányzóknál.

KAMARATUZET OKOZOTT A VILLANYVASALÓ A MAJALIS-UTCÁBAN. Hétfőn este 8 órakor a Majalis-utca 11. szám alatt levő házhoz hívták ki a tüzoltókat. A tűz dr. Krepsz Iván lakásának kamrájában keletkezett s a lángok hamarosan az egész helyiséget elárasztották. A tüzoltóosztag, amint a jelzést megkapta, Kics László vezetésével, teljes felszereléssel azonnal kivonult a helyszínre s rövid idő leforgása alatt eloltotta a tüzet. A kamrában levő holmikat azonban már nem lehetett megmenteni, így azok, tulajdonmórést ruhák és fehérnemű, a tűz martalékaul esett. Az anyagi kár mintegy 6—700 pengő. A tüzvizsgálat az ügyben megindult. Az eddigi jelek szerint a tüzet egy villanyvasaló okozhatta, amely forró állapotban hosszabb ideig ott volt az egyik gyűlékony ládán.

előadást a zenei népfőiskola. Ungváry Sándor bevezetője után Sigmund Lajos gyári énekkara elénekelt a Hírszekegyet, aztán Féja Géza beszélt a magyar népdalok kataráról. Féja Géza gondolatgazdag, nagyvonalú beszédét könnyen érthető, világos formában adta elő. A magyar nép függetlenségéért és önkormányzati életformáiról beszélt, előadását igen nagy siker kísérte. Török Erzsébet régi magyar népdalokat adott elő Kodály feldolgozásában. A zongorkíséretet Maczák Gabriella látta el stílusosan. Török Erzsébet művészetét feltűnően élénk tetszéssel találkoztak a munkás és földészhallgatók körében. Ezután Molnár Imre itt is elmondotta értékes előadását a magyar népdalról.

A MATEOSZ zászlóavatási ünnepsége

KOLOZSVÁR, március 16. (Az Ellenzék munkatársától.) A Magyar Fehértudózkodó Országos Központi Szövetség Kolozsvári tagjai március 14-én, vasárnap délelőtt zászlóavatási ünnepélyt rendeztek a Mátyás Király Diákház kistermében. A terem már jóval a kezdés előtt zsúfolásig megtelt. Az emelvényen a zászlókeresztanyák ültek, a terem balsarkában állott a hatalmas zászló.

A zászlóavatási ünnepség dálnoki Veress Lajos altábornagy, hadtestparancsnok jelenlétében pontosan 10 órakor kezdődött. A Hírszekegy eléneklése után Cseh Tibor gépészmérnök üdvözölte a megjelenteket, majd Tokay György, a tagsopori elnöke mondott ünnepi beszédet.

A beszéd után a zászlót Baráth Béla prelátus-kanonok a római katolikus, Keresztés József a református és Urmóssy Károly az unitárius és az evangélikus egyház nevében megáldotta.

Az egyházak képviselőinek rövid beszéde után a MATEOSZ központ részéről vitéz Biró György elnök mondott beszédet.

Ezután Tokay Györgyné a zászlókeresztanyák nevében a szalagokat felerősítette a zászlóra.

Gergely Terike, Kiss Mandi, Kovács Ildikó, Sütő Évike és Turék Jutka együttes szavalata után Kállay Nagy Lajoska, az egyik fronton harcoló MATEOSZ tag kisfia a „Harcoló honvédekért” feliratu zászlószegyet bevarte a zászlórudba, miután egy alkalmi verset szavalt el nagy sikerrel.

Az ünnepség Cseh Tibor körzetvezető zászlószavával és a Himnusszal ért véget.

A SZULÓK ÉS NEVELŐK FŐISKOLÁJÁNAK ELŐADÁSAI. A városi Népművelési Bizottság rendezésében a Szülők és Nevelők Főiskolájának előadásorozatában legutóbb dr. Moritz Dénes egyetemi tanár a gyermek szívről tartott a hallgatóság figyelmét mindvégig lebilincselő előadást. A nagyteretű előadást a közönség lelkes tapsai kösöntö meg. — A második előadást dr. Mezey Mihály tanügyi tanácsos tartotta meg: A tanító egyénisége, mint nevelő tényező címmel. Hangsúlyozta, hogy a tanár kiválogatásánál nem csak azok tudományára kell nézni, hanem egyéniségükre is. A nemzetevelők egyéniségének legfontosabb alkotóelemét az „elküldet és érzelmi világát említtette meg. A gyermek és az ifjúság lelkivilágához sokkal könnyebben hozzá lehet férni a szívnek melegségével és a jellemnek kisugárzó erejével. Végül hivatkozott Széchenyi intelmére, hogy az emberiségnek nem annyira „nagyesszű” emberekre van szüksége, hanem inkább nagy egyéniségekre és kiváló jellemekre. Dr. Mezey Mihály előadása a megjelent szülőkre és pedagógusokra méltó társítást igényelt.

Március 27.-én ünnepeli Kolozsvár Mátyás király születésének félezeredves évfordulóját

KOLOZSVÁR, március 16. A reánk maradt és felkutatott történelmi feljegyzések, krónikák és egyéb adatok alapján még a mai napig sincs tisztázva, hogy 1440, vagy 1443-ban született-e Mátyás király? A tudományos világ egyrésze az 1440-es, a másik része pedig az 1443-as évszám mellett tart ki. — Magyarországon a nemzet egyeteme 1940-ben ünnepelte Mátyás király születésének 500-ik évfordulóját. Kolozsvár abban az időben még román megszállás alatt állott s így a város közönsége nem vehette ki részét a város legnagyobb fia, Igazságos Mátyás király 500 éves születési évfordulóján rendezett ünnepségekből. Erre való tekintettel Kolozsvár ebben az évben március 27-én ünnepeli Mátyás király születésének félezeredves évfordulóját. E napon nyílnak meg a kolozsvári műcsarnok kapui, hogy otthont adjanak Erdély képzőművészeinek. A művészetek lehatalmasabb kedvelőjének és támogatójának, Mátyás királynak félezeredves születési évfordulóját Kolozsvár közönsége a legméltóbban úgy ünnepeli meg, hogy szülővárosában e napon nyitja meg az utat az erdélyi képzőművészet teljes kifejlődéséhez.

Az ünnepség 10 órakor a kolozsvári magyar keresztény egyházak főtemplomaiban tartandó szent misével, illetőleg istentisztelettel kezdődik meg. Ezt követőleg a kormány, a honvédség és Kolozsvár város képviselői a 11 órakor kezdődő ünnepség keretében megkoszorúzzák Mátyás király szobrát. Ez alkalommal dr. Inczedy-Joksmán Ödön főispán Mátyás királyról emlékezik meg. A koszorúzó ünnepség után a kormány képviselője és képviselője látogatást tesz Mátyás király restaurálás alatt álló szülőházában. A Rákóczi-kertben 12 órakor kezdődik a Műcsarnok megnívási ünnepsége. Ez alkalommal Keldy Tibor polgármester mond beszédet, majd a vállalkozó közoktatásiügyi miniszter képviselője nyitja meg a Műcsarnokot. A Műcsarnokban az első kiállítást erdélyi és Erdélyből elszármazott csonkaországi képzőművészek alkotásaiból állítottak össze.

EGY FÉMONTÓ SÚLYOS BALESETE A LILIAM-UTCÁBAN. Súlyos baleset történt vasárnap délelőtt a Lilium-utca 19 szám alatti házban. A baleset áldozata Minich Hugó, 39 éves fémöntő, aki villamos közörlőkövel dolgozott. Munka közben a közörlőkövel valamilyen módon kinyitott a tengelyből és teljes erővel az arcába vágódott, közvetlenül a szem és a halánték tájékán. A nagy fájdalomtól a szerencsétlen fémöntő eszméletét veszítve esett össze. A helyszínre kihívott mentőorvosok első segélyben részesítették. Megállapították, hogy az arcán levő sérülésen kívül koponyaalapi törést és agyrázkódást is szenvedett. Az első segélynyújtás után a mentők súlyos állapotban szállították a sebészeti klinikára.

A DIÁKSZÖVETSEG FINN-NYELVŰ LAPOT ADOTT KI A FINN NEMZETI ÜNNEPÉN

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Nemzeti Diákszövetség február 28-án, a finn testvérnép nemzeti ünnepét méltó keretek között ülte meg, egyben pedig testvéri érzésének kifejezeképpen a magyar főiskolák ifjúság finnnyelvű lap megjelentetésével mutatta ki szeretetét és ragaszkodását a finn testvérek iránt. A Hungária című főiskolai lapban sorozatos ismertetőket hoztak és hoznak a finn nép életéről, munkájáról és hőies harcáról. A Hungária 50.000 példányszámban megjelenő finnnyelvű különszámban pedig átfogóan ismerteti a magyar nép életét és munkáját a testvér finn nemzettel.

GATTER fűrészt

keresek megvételre 24 coltől, jó állapotban, lehetőleg gyorsjáratut, esetleg kisebb fűrésztelpefelszerelést sürgősen. — Cim: Sággy József Kecskemét, Sárkány-utca 17.

A mi konyhánk változatos és jóízű! Jót gyorsan és olcsón. Menü P 1.76. Balatonmelléki borok. Bor és pezsgő nagybani eladása!

Peirán Rezső LEVENTE

ÉTTEREM. Öskeresztény üzlet Karolina-tér 1. Tel. 19—29.

Március Idusának ünnepe Kolozsvárt

KOLOZSVÁR, március 16. (Az Ellenzék munkatársától.) Felszabadulása után immár harmadikban ünnepelte meg Erdély fővárosa a magyar szabadság napját: Március idusát. A Kolozsvári Társadalmi Egyesületek elnöksége és Kolozsvár város Levente Parancsnoksága nagyszabású ünnepséget rendezett a Főtér. Hétfőn már a kora reggeli órákban zászlódszobában pompázott a város. A verőfényes tavaszi napsütésben öröm volt nézni a lelkes csoportokat, a különböző egyesületek, intézmények és testületek felvonulását, a gyönyörű ünnepi díszbe öltözött györgyalvi menekülteket és Tordaanyos megyeiek festői kis csoportját, amint énekszóval, magyar dallal az ajkukon vonultak Mátyás király szobra elé, hogy a magyar szabadság hervadtán eszméjét ünnepeljék. Az ünnepség előtt a templomokban Isten-tisztelet volt, majd megkezdődött a sokszereplős tömeges felvonulás.

A kormányzó szózata a leventeilfusághoz

Március 15-e közel egy évszázad óta a fiatalságnak, a megindulásnak, a fakadó életnek az ünnepe. Az ma is. Mégis most, amikor az ifjusághoz szólok, első szavam nem a Tettek, hanem az é — sajnos — sok ezer magyar életé, amely a hazáért, mint annyiszor ezeréves történetünkben, újra áldozatot hozott. Március 15-én, amikor a nemzeti megújulás, a nemzeti jövő áll gondolataink előtt, szálljon minden szeretetünk, tiszteltetésünk és elismerésünk azok felé, akik már nem élnek, vagy hadifogságban vannak, vagy kórházi ágyon szenvednek itthon, vagy rokkantán kerültek haza. Ők a mai idők nagy magyar kötelességteljesítői. De minden szeretetünk és gondoskodásunk azoké is, akik apát, testvért, gyermeket, élettársat veszítettek el.

Magyar Leventék!

Az ország egész fiatalsága mellett első sorban Tihozzátok szólok, mert Reátok nagy feladat vár. A március 15-i ifjak helyébe kell lépnetek. Nektek is ugyanolyan lelkesedéssel kell felsorakoznotok a nemzet nagy ideáljai és céljai mellé. Ma Ti vagytok hazánk reménye, a magyar jövő valóra váltói. Legyetek mindig méltók nagy őseitekhez, állítsátok ifju erőtetek épp olyan lelkesedéssel a haza szolgálatába és teljességek éppoly hiven kötelességeiket. Törekedjétek mindig arra, hogy életetek példaadás legyen. Ti járjatok elől a valláserkölcsei életben, a becsületességben és a hűségben. Szolgájatok mindenekelőtt a nagy magyar célokat, mert kivált ilyen nehéz időkben kell, hogy a nemzet érdekei minden egyéni érdeket megelőzzenek.

A nemzeti élet egyik legfontosabb alapja, a fegyver. Az összetartás, a belső rend fenntartása, a belső front ereje ma az ország számára a lét, vagy a nemlét kérdése.

Szálljatok mindig keményen szembe a társadalombontó törekvésekkel. Ezek rendszerint válogatás nélkül mindennel szemben a tagadást hirdetik. Pedig még az egészséges reformokat sem szabad, hogy a demagógia sajátítsa ki magának, mert az szem elől téveszti az adott lehetőségeket, tulkiabálja az észszerű jóakaratot és háttérbe szorítja a komoly munkát. Az újítás is csak akkor lehet egészséges, ha az élet józan követelményeire simul.

1848-ban március 15-ének lelkesedését nem lehetett valóra váltani. Ma ehhez minden rendelkezésünkre áll. Országunk független és önálló, megvan a törvény előtti teljes egyenlőségünk. Ha ezeket megőrizve egységben, fegyelmezetten, keményen dolgozva haladunk és megtartjuk erkölcsi tisztaságban országunkat, méltók leszünk őseinkhez és a ma magyar harcának szent áldozataihoz.

Legyetek felkészülve, hogy ha ránk köszönt a napsütés, ősi erővel sarjadjon az ifju magyarság élete.

Bízom a mai fiatal magyar lelkek egészséges életerejében, amely meghozza a szebb jövőt.

A magyar ifjuság győzelmet akar

A Kormányzó Ur áhitatos csendben végighallgatott ünnepi szövegát hatalmas lelkesedéssel fogadta a sokszereplős tömeg, majd az egyesített dalárdák Tárca Bertalan karnagy vezényletével elénekelték a Szózatot. Utána Décsy Jenő a „Talpra magyar”-t szavalta el. Az egyesült népzenei csigányzenekara játszott ezután régi Kossuth-nótákat, majd Jójárt József levente szavalta el tehetségesen Reményik Sándor „Ahogy lehet” című költeményét.

A kolozsvári egyetemi ifjuság, nevében Kakas István, az Egyetemi Diákszövetség elnöke mondotta el ezután ünnepi beszédét.

Az ifjuság szónoke rámutatott a mai magyar ifjuság kettős feladatára: fiatalságunk egyrésze élte árán harcol hazánkért és a szebb magyar jövőért, másik része pedig itthoni kötelessége teljesítésével végzi a szolgálatot és készül fel az új magyar életre!

— Nincs időnk halogatásra — mondotta

„Szabad ez a nemzet”

Szabad ez a nemzet — jegyezte fel a honfoglaló magyarokról Bölcs Leó császár. Ez az idegen uralkodótól származó, több, mint ezeréves értékelés, rólunk alkotott, irásán is megmaradt első vélemény örök érvénnyel megállapította a magyar jellem legfontosabb vonását, föltárta a magyar lét szíve mélyét és megjelölte a magyar sors vonalát.

A magyar szabadság ünnepén, március 15-én tudnunk a szabadsághoz való raagszkodásunk megnyilatkozásának kilencvenöt éves történelmi jegyein s a magyar szabadságnak azokhoz az alapgyökereihez nyulunk vissza, amelyeket olyan élesen látott meg és hűen fejezett ki a görög császár:

Szabad ez a nemzet.

A szabadságot nem 1848 március 15. hozta el a magyar nemzet számára. Mi szabad és független nemzetként jöttünk a Kárpátok övébe s mint szabad és független nemzet súlyos századokat éltünk ezen a földön. Az

Néhány perccel 10 óra előtt nagy tisztító küldetés élén megjelent dálnoki Veress Lajos altábornagy hadtestparancsnok, Keledy Tibor dr. polgármester s a vármegye részéről Forgács József dr. főjegyző.

Kolozsvár társadalmának minden rétege testületileg jelent meg az ünnepségen. A Főtér, amelynek négy oldalán hatalmas hangszórókat szereltek fel a rendezőség, már jóval 10 óra előtt feketélt a sokaságtól.

Tíz órakor felhangzott az ajkakon a magyar Hísekegy. Mély áhitat ülte meg a lelkeket, amikor az ünneplő közönség lelkesen mondta a szavakat: Hísek Magyarország feltámadásában!...

A Hísekegy elhangzása után Pogány Sándor ezredes lépett az emelvényre és felolvasta a Kormányzó Ur rádiószövegét, amelyet ez év március tizenötödike alkalmából a leventeilfusághoz intézett.

rendelték, szegényre és koldussá tették, lelke mélyén az elkeseredés és csüggedés helyett a szabadság erői buzogtak föl, tárolódtak össze és váltak olyan feszítő erővé, amelynek nyomására az idegen bilincsek lehullottak, a börtönök falai szétylítottak. A lélekben, szelvényben és erkölcsben való örökös szabadságunk mindig megteremtette a külső szabadság gyümölcseit. Kell-e erről Kolozsvárott részletesen beszélni, kell-e ezt bizonyítani? A bennünk felszabadító alföldi, dunántúli, felvidéki magyarok lélekben szabad, magukat soha el nem adó, a szabadságról soha le nem mondó testvéreket találta ezen a földön.

Mi magunkat hoztuk a szabadságot erre a földre. Ezt nem mi állítjuk. Idegen uralkodó jegyezte föl rólunk. A körülöttünk élő kis fajtákat nagyhatalmak szabadították föl és formáltak szervezett népből nemzeté. A mi szabadságunkat és függetlenségünket sohasem kellett másoknak helyreállítani és garantálni. Ha ütött az óra, mindig egytestként keltünk föl szabadságunk védelmére és biztosítására.

Hódító, vagy fogláló háborút sohasem vezettünk. Minden magyar háború szabadságharc volt. És lehetett annak vége Augsburg, Mohácsi, Mátjeny, Világos, vagy Trianon, minden bukásunkból és leverettetésünk-ből csak fölemelkedtünk mert a belénk rekesztett olthatatlan tűz szabadság, mivel soha meg nem tagadtuk, mindig felszabadulással jutalmazott. A magyar történelem minden lapja hangosan hirdeti: szabad ez a nemzet.

1848 március 15., mint az örök magyar szabadság egyik legfontosabb megnyilatkozása, két határozott magyar mozdulatot indított el. Visszakínálta azt az ősi magyar társadalmi szervezetet, amelyben teljes szabadság: egyenlő joga és kötelessége volt mindenkinek, aki magyar. Az a hűbéri társadalmi rendszer, amelyet Magyarországon 1848 megszüntetett, idegen európai ruha volt a magyarság testén. 1848 társadalmi reformja leglényegében nem a francia forradalom eszméinek átadását jelentette a magyar földön, hanem határozott visszatérést a magyar nemzetnek ahhoz az ősi testvéri nemzetszervezethez, amellyel bejött a Tisza—Duna medencéjébe. A legfontosabb mai magyar feladat, tovább haladni az 1848-ban megnyitott uton és valóban és teljesen az élet minden vonatkozásában olyan belsőleg is szabad bajtársi és testvéri közösséggé tenni a magyart, amilyen az ezeréves előtti volt. 1848 március 15-én a magyar kéz szabad kézként szorította meg a másik magyar kezét s ez a szorítás a legerősebb és leghatalmasabb magyar összefogás alapjává lett.

Az 1848-ban elindított másik magyar mozdulat a kardot ragadta meg. Habozás nélkül sorakozott föl az egész nemzet, hogy szabadságát megvédelmezze a kívülről támadó osztrákkal és oroszokkal, a belülről lázadó szerbekkel, tóttal és románokkal szemben. 1848 nemzedéke nem mérlegelte az erőviszonyokat, a stratégiai helyzetet, a lehetséges kálátásokat. Végigfutott a nemzet testén a kiáltás: a haza veszélyben van. Ha pedig a haza veszélyben van, akkor veszélyben a szabadság is. Senki sem tudja megmagyarázni, hogy miképpen toborzódott össze és szerződött fel napok alatt az első magyar honvéddereg

Wenczel Antal képviselő beszéde

A sokszázézer névtelen magyar munkásnak nevében beszélt Wenczel Antal képviselő. Március tizenötödike a visszaemlékezés napja — mondotta —, de hatalmas figyelemmel a mostani nagy időkre is, amelyek ugyanolyan hősiességűek, mint a régi áldozatvállalást követelnek, mint ama régi március az akkori fiatalságtól, amikor rangkülönbség nélkül jelen volt mindenki a harcban, aki az eszméért áldozatot mert vállalni.

Wenczel Antal beszédét is lelkesen fogadta a hatalmas tömeg, majd az egyesített dalárdák elénekelték a Himnusz s végül a honvéd-

és kezdette meg dicsőéges harcait. A szabadság eszelekedte mindezt. Ezért nem áhátta meg Világos a tuleróvil szemben elbukott nemzet sírját. A szabadságharc még akkor is győzelemmel végződik, ha önhízáján kívül elbukik.

Ma ismét szabadságharcot vívunk. Nem a mérlegelés, taktikázás, jobbra-balra való kacsingatás, hanem az egységes és egyértelmű magyar mozdulat az egyedül méltó hozzánk ma is.

A mai magyar mozdulat sem lehet más, mint mi volt a kilencvenöt év előtti:

Kemény, férfias kézfogás minden magyarok között és kemény, férfias megmarkolása a kardnak. Kifelé és befelé egyaránt ezt követeli tőlünk a sorsunk: szabad ez a nemzet.

A mostani nagy ámbítások, lídércs álmok, megalkuvásra hívások, bomlasztási szándékok idején csak egy menedékünk és csak egy az utunk: a magunk erején, a magunk jelleme szerint egyre szorosabban a szabad magyarok testvéri és bajtársi közösségébe tenni a nemzetet s annak szabadságát megvédeni mindenki szíven.

Milyen konzervatív, de mennyire konzervatív, azaz megtartó erejű igazság.

Ma azok a legkiválóbb magyar szellemek, akik dalban, zenében, nyelvészetben, építészetben, ruházatban, az élet minden vonalán azt tárták elénk, ami tősgyökeresen, minden idegen formától és tartalomtól szabadon lényegesen magyar. Ma azok az igazi nagy társadalomnevelők és szervezők, akik az 1848-ban idegen társadalmi formáktól megszabadított magyar nemzet számára nem valami idegen, hanem azt a lényegében magyar, hősi, bajtársi, társadalmi formát és szervezettel keresik meg és adják vissza — természetesen a mai viszonyokhoz alkalmazva —, amely lényegében talál a magyarra, mert az övé. 1848 márciusa megszüntette a német—római császárságban kialakult hűbéri társadalmi rendszert, de helyette nem egy lényegében új magyar, hanem ismét csak egy nyugateurópai rendszert hozott. Az bizonyos, hogy ez a rendszer a szabadság, egyenlőség és szeretet elvein épült fel, de nem mindenben felelt meg a mi történelmi egyéniségünknek; viszonyainknak s ez az oka annak, hogy még mindig sok építendő van a magyar társadalom épületén. Ez a rendszer azonban megnyitotta az utját az új magyar társadalom kiépítésének. A társadalmi rendszerváltozás fordulójába érkezett mai magyarság előtt, mint eszmény, az a régi társadalmi szervezet áll, amellyel őseink maguknak és nekünk hazát szereztek ezen a földön. Ebben a szervezetben benne volt mindaz, ami egyaránt jó, mind az egyéni, mind a közösségi elvből.

A magunk lényegének, kipróbált ősi rendszerünknek megfelelő új magyar bajtársi összefogás kiépítésére és állami függetlenségünk megőrzésére kötelez az a szabadság, amellyel szabad nemzetként léptünk át a Kárpátok hágyóit és szorosait s amelyre oly beszédesen emlékezett 1848. A teljes belső és külső szabadságra kötelez a szabad magyar föld osztáhatatlan egysége, sorsunk, múltunk és jövőnk.

A magyar szabadság 1943. évi ünnepén egyetlen, örök vallomásban forr össze minden magyar:

Szabad ez a nemzet!

Ehhez a vallomáshoz való hűségre tesz esküt az egész mai magyar nemzedék.

A tartalmas, emelkedett szellemű beszéd elhangzása után a Klapka-induló játszott a honvédeknek, s utána Wenczel Antal országgyűlési képviselő beszéde következett.

(g. a.)

A magyar sajtó szabadságünnepe

A régi hagyományokhoz hiven, március hó 14-én, a sajtó ünnepén, a Magyar Sajtó Házában a különféle újságírói intézmények közgyűlést és ünnepélyeket tartottak. Az ünnepnap Petőfi szobrának és Jókai sírjának a megkoszorúzásával kezdődött. Délelőtti tartotta meg a Magyar Újságírók Egyesülete közgyűlést Tóth László főszervező elnöklésével. Ugyancsak ezután tartotta egyik közgyűlést az Újságírók Szanatórium Egyesülete, majd pedig a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíj Intézete. Mindkét közgyűlésen a szóokok bejelentették, hogy a Kozma Miklós halálával megüresedett elnöki tisztséget ezúton sem töltik meg be. Ezután az Országos Magyar Sajtókamara Kiadói és Újságírói Főosztálya tartott közgyűlést, az Újságírói Főosztály közgyűlésén Kolozsvári-Borcsa Mihály megnyitja után Gáspár Jenő igazgató-titkárr

terjesztette elő a főtájkari jelentést, amelyhez többen hozzászóltak, köztük Demeter Béla is, az erdélyi újságírók nevében.

A közgyűlések után az egyesület Patria Klubjának termeiben megtartották a hagyományos Szabadság Lakomát, a háborús viszonyokhoz mértén szerény keretek között. Itt az ünnepi beszédet a Jókai-serleggel kezében, vitéz Thuránszky László dr. felsőházi tag, a miniszterelnökségi sajtóosztály főnöke mondotta.

Az Országos Magyar Sajtó Kamara kegyeletos ünnepsége hódolt a mai napon a hősi halált halt Kormányzóhelyettes Ur és a hősi halált halt újságírók emlékének. A hősi halált halt Kormányzóhelyettes Ur arcképét a mai napon leplezték le. Az ünnepi beszédet vitéz Kolozsvári-Borcsa Mihály, a Sajtó Kamara elnöke mondotta.

Nagyarányu állományemelkedés az Erdélyi Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank R. T. mérlegében

A betétállomány cca 50 száza ékkal, váltótárcája 127 százalékkal emelkedett

Az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank r. t. igazgatósága Dr. Walkó Lóránd, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Budapest vezérigazgatója elnöklése mellett, folyó hó 2-án tartotta meg mérlegmegállapító ülését.

Az ülésen Skolák Ernő vezérigazgató előterjesztette és ismertette az intézet 1942. december 31-i mérlegét, mely minden üzletágban az intézet nagy fejlődését tükrözi vissza.

A zárszámadatai szerint az intézet változatlanul nagy gondot fordított a mobilitásra, amennyiben a készpénz, giro és pénzügyi követelések összege P. 1.578.031.93-at tesz ki.

Ugy a kolozsvári központ, mint az intézet marosvásárhelyi, nagyváradai és szatmárnémeti fiókjai jelentősen kivették részüket piaciak tökéletesítésének kielégítésében, valamint közellátási hitelek nyújtásában s ennek tudható be az intézet váltótárcájának egész nagyarányú emelkedése. Az intézet váltótárcája ugyanis az előző évi P. 3.520.784.56-ról P. 7.990.494.22-re, tehát 127 százalékkal emelkedett. Emelkedést mutatnak a folyószámlai kihelyezések is és pedig 3.288.287.51 pengőről 3.560.972.14 pengőre.

A betétes közönség már szinte tradicionális bizalma jut kifejezésre az intézet iránt a betétállomány további jelentős emelkedésében.

Ez emelkedés P. 2.701.125.60-t tesz ki, ami az előző év állományának 47 százaléka.

A visszacsatolt területek Kolozsvár után legjelentékenyebb három városában és pedig Marosvásárhelyen, Nagyváradon és Szatmárnémetiben működő intézeti fiókok továbbra is egészségesen fejlődtek, úgy kihelyezési, mint pedig betétállományuk szépen emelkedett s ma már jelentős gazdasági s pénzügyi tényezői városaiknak.

A kihelyezési és betétállománnyal párhuzamosan jelentős emelkedést tüntetnek fel az eredményszámla tételei, kamat és jutalék bevételei is, melyek kellő leírás és tartalékolás után P. 117.910.92 nyereség kimutatását eredményezték az előző évi P. 7.344.67-tel szemben.

Bár e nyereség nagyobb osztalék fizetését tenné lehetővé, mégis a pénzügyi kormányzat bőles előrelátása elsősorban az intézetek megerősödését kívánja s ezért nagybőrművű tartalékolást ír elő.

Ez intenciónak megfelelően, az igazgatóság az 1943 március 26-án délután 5 órakor az intézet helyiségében megtartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a tartalékalapnak alapszabályszerű dotálása után a nyereségből P. 60.000.— nyugdíj-tartalék létesítésére s e tartalékolások után fennmaradó nyereségből a törvényes rendelkezések által engedélyezett

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegeket, régi levélborítékokat bármilyen mennyiségben vesznek. Könyvtárakért, egyes szép-irodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért magas árat fizetnek. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3.

HASZNÁLT szőnyeget, képet veszünk és eladunk. „Unikum” művészi képkeretezés, Kossuth Lajos-utca 34.

ELADÓ új, modern konyhaberendezések. Jókai-utca 6—8. szám, balra 2. ajtó. 0793

ELADÓK új ablakok, 200x150 mér. és ajtók. Petőfi-utca 9. 0795

PÉNZSZEKRENYEKET keresünk megvételre. Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja, Wesselényi Miklós-utca 37.

VESZÜNK 500—750 cma nagyságú oldal-kocsis motorokékpárt, kifogástalan gumikkal. Cim a kiadóban. Gy 400

TORMELÉK aranyat, használt ékszereket a legmagasabb napi áron vesznek. Elhmann órák-ékszerés, Mátyás király-tér 5. Bejárat a kapu alatt. F

BUTORVÁSÁRLÓK figyelmébe! Mielőtt butorszükségletet beszerez, tekintse meg Deit butoráruházt különlegességeit. Árban, minőségben utólrétegetlen. Horthy-ut 92. F

KOMBINÁLT szoba, ebédlőberendezés eladó. Berkovics asztalos, Pap-u. 41. F

BUTOR, hálósobák, kombinált szobák, konyhák, kárpitozott butorok, szelvények kaphatók Fosztó Sándor kárpitos, Szentegyház-utca 3. F

HASZNÁLT ruhákat, fehérneműket vesznek és eladok. Hivásra házhoz megyek. Roth Dávidné, Timár-utca 22. F

CUKRÁSZDA eladó Kolozsvár területén. Kiseb családnak biztos megélhetést nyújt. Cim a kiadóban. 691

FÜRDŐKÁZANT, vörösrézből, nem üzemképest vesznek. Telefon 27—00. F 383

KERESZTHUROS, angol mechanikájú zongorát keresek bérbe. „Garancia” jelíre a kiadóban. 704

DIOFA hálósobák, kombinált szekrények, kicsi ebédlőkendek, konyhák, használt hálósoba eladó. Kossuth Lajos-utca 32., asztalosnál. F

KÖZPONTBAN bevezetett papírkereskedés betegség miatt eladó. Ajánlatokat „Készpénzfizetés” jelíre a kiadóban. 680

FORGALMAS helyen, kimondottan jövedelmező, nagybőrművű fűszer-csemege, vagy büffet üzletet árulva együtt, vagy anélkül is átvesznek. Ajánlatokat „Siker” jelíre a kiadóban kérem. 665

OLAJVIRÁGOK üzlet, nagy mennyiségű olaj, arany és ezüst díszekkel együtt eladó. Cim a kiadóban. F 481

EGY keveset használt nagy fürdőkád eladó. Kőker-utca 85. 0826

FORGÓÁRAMU-GENERÁTOR 250 Kv. 6000 V. 50 p. 187 fordulattal. JEGGYÁR amoniák, fekvő kompresszorral, 60 mázsa napi teljesítménnyel, 18 HP. villanymotorral, komplett, üzemképes, ELADÓ. Grosz Miksa, HUSZT. Gy 409

DIOFURNIROS, finomkivitelű nagy kombináltsekreány, kanapé, rekamie és egy konyhaberendezés olcsón eladók. Deák Ferenc-ut 24. F

EGY diófurniros, kétszemélyes modern rekamie és két forel eladó. Holló-utca 10. 0815

A HORTHY-UT 88. szám alatt levő élelmiszerüzlet átadó, bármilyen kereskedésnek megfelel. Érdeklődni ugyanott a háztulajdonosnál. 0815

ELADÓ 1 új sertés és marhamérleg, 15.000 kilóig, egy 200 literes öntöttvas üst. Tégla-u. 120. 0829

ALKALMAZÁS

CUKORKAUZLET ALKALMAZ gyűlöletbeszerzéshez értő nő. Jelentkezni Pálffy iroda, Horthy-ut 9., délután 3—4 órák között. F

SZABÓSEGEDET, vagy nő önálló angol munkára állandó alkalmazásra felveszek. Cim a kiadóban. 0827

FŐZŐ mindenest keresek azonnalra. Jelentkezni Fejedelemt-utca 21. I. emelet 6., délelőtti 10 óráig, délután 3—4 óra között. G

ÁLLÁSTKERES

MAGÁNOSHOZ, vagy kisebb háztartáshoz ajánlkozom. Teljes című leveleket „Árva leány” jelíre a kiadóban kérek. 676

TÖBBÉVES gyakorlattal kereskedelmi pályán bármily állást elvállalok, lehet vidéken is. Cipőszakma előnyben. „Öskeresztény” jelíre a kiadóban kérek. 676

KERESKEDELMIT végzett öskeresztény fiatal leány, másfélévi irodai gyakorlattal és gépirástudással alkalmazást keres. „Lelkiismeretes munkaerő” jelíre. 674

BIZTOS FELLEPEŠÜ, üzleti érzékkel bíró, többéves önálló irodai gyakorlati rendelkező tisztviselő, könyvelés, levelezés, gépirás tudással azonnali állást keres. Cimeket „Hűséges munkatárs” jelíre a kiadóban kér. F

JÓMUNKÁS borbélysegéd 16-ára állást vállalna. Cim a kiadóban. 0809

INGATLAN — LAKÁS

SÜRGŐSEN eladó Attila-utca környékén új, komfortos villa, 3 szobás és 1 szobás. Ára 52.000 pengő. Ingatlanközvetítő, Mátyás király-tér 19. F 470

SÜRGŐSEN eladó új villa Rákóczi negyed. 2 szoba, konyha, csukott veranda, szép kerttel, 30.000 pengőért. Ingatlanközvetítő, Mátyás király-tér 19. F 470

TISZTVISELŐTELEPEN eladó 2 szoba, konyha, fürdőszobahely és 1 szoba, konyha, 1000 négyzetméter kerttel, 33.000 pengőért. Ingatlanközvetítő, Mátyás király-tér 19. F 470

KERESEK nagy műhelyhelyiséget, három hónapot előre fizetek. Jókai-utca 6—8. szám, balra 2. ajtó. 0792

LAKÁSCSERE. Négy-szobás, központi fűtés, Mikó-utcai lakásomat elcserélném 6—8 szobás, szintén központi fűtésű lakással. — Telefon 15—56. 664

JÓVEDELMEZŐ bérház a belvárosban sürgősen eladó 230.000 pengőért. Ingatlanközvetítő, Mátyás király-tér 19. F 470

BUTOROZOTT szoba kiadó ellátással, március 15-re. Majális-utca 4. Ugyanott két spic kiskutya eladó. 685

ELADÓ a Főtértől 6 percrenyire tökéletesen igen alkalmas emeletes bérház, 19 komfortos lakással és külön parcellázható telekkel. Ajánlatokat „Nyugdíj” jelíre közvetlen a vevőtől kérek. F

KÉTSZEMÉLYES szeparált, fürdőszobás butorozott garzoniert keresek bérbe. Telefon 15—53. 703

KÜLÖNBÉJÁRATU utcai butorozott szoba villasorban, fürdőszobahasználattal kiadó, esetleg konyahasználattal. „Villasor 10” jelíre. 0799

URIASSZONY, nem árja, kiadná belvárosi második emeleti butorozott lakása egy részét. Teljes címmel ellátott válaszokat a kiadóhivataltva „Csendes” címmel kérünk. 694

KERESEK különbejáratu, elegáns butorozott szobát, fürdőszobahasználattal, garzon urnak. „Sürgős” jelíre a kiadóban. 0825

TISZTVISELŐ belvárosban, vagy belvárosához közel szoba, konyhát, vagy egy üres szobát keres. „Tisztviselő” jelíre. 0828

BAROSS-TÉR 10. szám alatt új családi ház eladó, 2 szoba, 2 konyha, veranda, pince, speiz. 718

* A „MINERVA” TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET RT., BETHLEN, a Bethlenben 1942. évi április hó 27-én délelőtti 11 órakor megtartott rendkívüli közgyűlésen egyhangú határozattal a társaság feloszlását, illetve felszámolását határozta el. A Kereskedelmi Törvény 202. paragrafusa alapján fenti határozatot közöljük és egyúttal f. h. h. v. j. a hitelezőket, hogy ezen hirdetés közzétételétől számított 6 hónapon belül követeléseiket jelentsék be, illetve érvényesítsék. „Minerva” Takaré- és Hitelintézet Részvénytársaság. Felszámolás alatt. Baci Virgil, Verlu Valér.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cim a kiadóban és jelíre hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb kötéseknel. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegeken is beküldhetők.

Házasság és levelezés

FÉRJHEZ menne vasuti, vagy más tisztviselőhöz 45-ig fiatal özvegy. „Fekete mű” jelíre a kiadóban. 0811

VEGYES

ELVESZETT szerdán délután Arany János-utcai kispóstától az Egyetem-moziig, esetleg bent egy fél barna angorás kesztyű. Beszúletes megtaláló adja le a könyvosztályba. 719

FERTŐTLENÍTŐ készülék, robbanás és engedélymentes gőzkazánnal, nagy teljesítményűvel Markó mérnök szabadalma, Horthy Miklós-ut 10. F 359

GYUMOLCSFAGONDOZÁST vállalt okleveles szakember. Cim Segesváry cégnél, Kossuth Lajos-utca 7., Telefon 12—41. 349

UJVÁRY KÁROLY műbutorasztalos, lakberendezőüzlet, Horthy ut 29. Műhely: Musolini ut 6. Kombinált szobák, ebédlők, konyhabutorok állandóan raktáron. Megrendelésre készítenek. F

ERDELYI Nagányi Ernő irodai villasorát ad, nyomoz, informál, mindent a legdiszkrétebben elintézt. Bartha Miklós-utca 5. I. emelet. Telefon 17—38.

LEGOLCSÓBBAN üvegez és képkeretezés. Raduk András, Magyar-utca 31. szám. Telefon 26—29. F

ADÁS-VÉTEL

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegeket legelőnyösebben vásárolok. Herczegné bélyegkereskedés, Dávid Ferenc-utca 12. F

MAGAS ÁRÉRT vesznek használt ruhákat. „Dorotheum”, Deák Ferenc-utca 32. F

MÁRCIUS

16

KEDD

SZÍNHÁZ · MOZI · RÁDIO

Társadalmi események.

Kolozsvár város Népművelési Bizottságának előadássorozatában:

Az Apór-utca 7. szám alatti Bőrmunkás-otthonban: 6 órakor: Modern hadviselés címen Almásy Béla alezredes tart előadást. (A MANSZ közreműködésével.)

Szolgáltatás győgyeszetárak

Fortuna, Mátyás király-tér 33. Telefon: 21—52. Hygea, Széchenyi-tér 32. Telefon: 24—04. Victoria, Horthy Miklós-ut 47. Telefon: 16—69. Opera, Hunyadi-tér 1. Telefon: 11—96.

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum öskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance kémiéltan. Bástya-utca 2. Nyitva 9—13 óráig.

A'letani Múzeum Mikó-utca 5. szám. Nyitva 9—12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum A Botanikus-kertben. Majális-utca 42. Nyitva: 8—13. 15—18 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtti 8—8-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Március 16. kedden fél 7 órakor: BUVOS SZEKRÉNY. Vigopera. SEHEREZÁDE. Balett. Bemutató bérlet 23. szám. Bemutató helyárak.

tató helyárak.

Március 17. szerdán fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Március 18. csütörtökön fél 7 órakor: AZ UTÓD. Mihályfi Béla fellépésével. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Március 19. pénteken 5 órakor: AIDA. Laczó István, a m. kir. Operaház tagjának vendégfellépésével. Napi bérlet A. 25. szám és Opera bérlet 12. szám. Opera helyárak.

Március 20. szombaton délután fél 3 órakor: SZOKTETES A SZERÁLYBOL. Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Március 20. szombaton fél 7 órakor: A FÖSVÉNY. Bemutató bérlet 24. szám. Bemutató helyárak.

Március 21. vasárnap délután fél 3 órakor: VÉN DIOFA. Olcsó helyárak.

Március 21. vasárnap fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Március 22. hétfőn fél 7 órakor: AZ UTÓD. Mihályfi Béla fellépésével. A Tizes Szervezt előadása. Bevezetőt mond dr. Bereczky Mihály orvos, főtitkodes. Jegyeket a pénztár nem árusít.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: HONVÉDEK ELŐRE.

CORVIN (v. Royal): BAJTÁRSÁK.

ERDELY: ELKÉSETT LEVÉL.

EGYETEM: Ma utolsó nap: HAJÁLOS CSÖK.

MÁTYÁS: ALKALOM.

RÁKÓCZI: KATYI.

RÁDIO

SZERDA, MÁRCIUS 17.

BUDAPEST I.: 5.40 Úzen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, közlemények, reggeli zene. 10 hírek. 10.15 Székessővárosi Tűzoltózenekar. 11.10 Nemzetközi vízjezőszolgálat. 11.15 Megyei Pál énekel. 12 Hatangzó, fohász, Himnusz. 12.10 Rádiózenekar. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14 Weidinger Ede szalonzenekara. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.15 Honvédműsor. 16 Időszertű asszonyi szervezkedés. Közvetítés. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Az Operaház zenekara. 18.15 Lakások, üzletek és járművek helyes elhelyezése. Közlemény. 18.30 Keresztessy Mária énekel. 18.50 Hírek. 19.05 Magyar nóták. 19.50 Múzeumban. Előadás. A német birodalmi rádió műsorából. Indulók. 20.30 Bozay Margit verseiből előad Makkay Margit. 20.45 Rendőrzene. 21.40 Hírek. 22.10 Rádiózenekar. 23 Táncczene zongorán. 23.15 Csárdások. 23.45 Hírek.

BÖRNOTESZEK, BÖRTÁRCÁK minden színben és minőségben az „Ellenzék” könyvesboltban kaphatók. Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

SPORT

Csekély gólarányu, meg nem érdemelt vereséget szenvedett Csepelen a KAC

Csepel-KAC 3:1 (2:1)

Góllövők: 8. perc Szaniszló II. (öngól), 22. perc Tolnai, 30. perc Szabadkai, második félidő 25. percben Szabadkai

Egyenlő erejű e lentél volt a kolozsvári csapat, mely a második félidőben kitűnően küzdött

A DiMÁVAG nyerte az asztali tenisz bajnokság Mátyás-serlegét

Szombaton délután indult Csepelre harmadik tavaszi mérkőzését játszani a KAC. Nem indult győzelmi reményekkel a piros-fehér együttes, mert reménytelennek látszott az, hogy győzzön a bajnokság élén álló együttes ellen, sőt igen sötét fenyegetést jelentett az a tény, hogy a Csepel felkerül vén az első helyre, javítani akarta a gólarányt és mindenáron győzni akart.

A győzelmet meg is szerezte a csepeli együttes, de nem olyan gólaránnyal, mint ahogyan azt várták. Nagy küzdelem után sikerült 3:1 arányú győzelmet aratniuk a KAC ellen, Szaniszló II. szerencsétlen öngóljával is, amelyet mindjárt a mérkőzés elején rúgott be a saját kapuba. A csapat ennek ellenére sem vesztette el kedvét. Jól harcolta végig a félidőt, erősített a második félidőben, igen közel állott a döntetlenséghez, amelyet csak a balszerencse ütött el és amelyet megérdemelt volna.

A forduló többi mérkőzése nem hoztak meglepetéseket. A NAC nagy harc után is biztosan győzött az Újpest ellen, a Ferencváros az Elektromos ellen, a Haladás nagy gólarányú győzelmével legázolta a Törekvést, a Gamma Szegedet. Szolnok Újvidéket. A Vasas nagy harc után egy góllal győzött a Kispest ellen, a DiMÁVAG-SalBTC találkozó pedig döntetlen eredménnyel végződött.

Útfőn este befejeződtek városunkban az országos asztali tenisz bajnokságok háromnapos küzdelmei. Harmánc kilenc csapat 503 versenyzője csapott össze az igen értékes Mátyás-serlegért, amelyet a DiMÁVAG remek együttese nyert meg. A küzdelmek során sok szép és élvezetes percek szereztek a nagyszámú közönségnek a magyar asztali tenisz sport legjobbjait, a Farkas-testvérek, Sidó, Kolozsvári Sárika, akik izelítőt adtak abból, milyen hatalmas fejlődésen ment keresztül és mekkora tudást képvisel ma a magyar asztali tenisz sport.

A kettős ünnep sporteseményeinek részletei a következők:

Szaniszló II. öngóljával az első félidő 8. percében vezetéshez jutott a Csepel

BUDAPEST. Kitűnő tavaszi időben, mintegy 5000 főnyi közönség előtt játszották le Csepelen a Csepel-KAC mérkőzést, amely a vendéglátó csapat meg nem érdemelt 3:1 (2:1) arányú győzelmével végződött.

A két csapat a debreceni Thomas dr. sípjelére a következőképpen állott fel:

Csepel: Szekeres — Kálló, Szalay — Kapta, Olajkár II., Gere — Fuszek, Marosvári, Szabadkai, Dudás, Pintér.

KAC: Plank — Szaniszló II., Vass — Páll, Bonyhádi, Csákány — Radnai, Kovács IV., Váci, Szántay, Tolnai.

A KAC fölényével indul a játék. A negyedik percben Tolnainak, majd a 7. percben Szántaynak akadt jó helyzete, de Szekeres jól védte kapuját. A 8. percben jutott vezetéshez a Csepel.

Fuszek kitört, éles beadását Szaniszló II. fordulástól akarta a mezőnybe kívágni, de a labda oly szerencsétlenül vágódott a lábára, hogy az a saját kapuja jobb felső sarkába pattant. Öngól! 1:0.

Percekig a csepeliek támadtak, de Marosvári lövése élesen mellé ment. A 16. percben Radnainak volt alkalma gólt lőni, de közelről kapu mellé tette a labdát. A 22. percben egyenlített a KAC.

Radnai pompás beadását a jó iramban érkező Tolnai Dudás mellett élesen a hálóba fejelte (1:1).

A közönség lelkesen biztatja a kolozsvári csapatot, amelynek azonban nem volt szerencséje, mert a 30. percben újra vezetéshez jutott a Csepel.

Dudás kapásból küldött lövését Plank kiütötte, Szabadkai pillanatok alatt ott termett és közelről a hálóba küldötte a labdát (2:1).

Marosvári nehéz helyzetben a kapufát találta egy nem sokkal később induló csepeli támadás nyomán. Ezután erős újabb támadások zúdultak kapura, de Bonyhádi jól állotta helyét. A 36. percben a KAC-nak alkalma lett volna egyenlíteni.

Páll szöktette Radnait, aki Szalayt kicselve, egyedül tört Szekeres kapuja felé. Nagy izgalomban azonban öt lépésről mellé lötte a labdát. Nagy helyzet volt!!!

Nem sikerül az egyenlítés...

Szünetben Szaniszló II. vizsgáztathatatlán. Opatá edző Radnait korhólja, aki kétszer is besétálhatott volna a csepeliek kapujába.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

Szünet után a KAC óriási erővel kezdett támadásokat. A csepeliek azonban jól védekeznek. Az 5. percben Páll összeesik a pályán. A játék percekig áll. A játékvezető magához inti a partjelzőket, de azok kijelentik, hogy nem láttak semmit. Később

kiderül, hogy az egyik csepeli játékos rugta meg Pállt, úgyhogy csak hosszú percek után tért magához.

A KAC-nak számos alkalma nyílt az egyenlítésre, de a csatársora nem igen lőtt

A DiMÁVAG nyerte a Mátyás-serlegét

Hétfőn este befejeződött be a 39 csapat 503 versenyzőjének nagyszabású küzdelme

KOLOZSVÁR. Háromnapos szakadatlan küzdelem után hétfőn a késő esti órákban befejeződött be Kolozsváron az ország legjobb asztali teniszeseinek küzdelme Magyarország 1943. évi asztali tenisz bajnokságának során. Harmánc kilenc csapat szereplő össze városunkba az ország minden sarkából és részéből és 503 versenyző állott az asztalok mellé, hogy megküzdjön az elsőbbségért.

Az országos bajnokságok eredményei a következők:

Csapatbajnokság: 1. DiMÁVAG (Farkas, Sidó). 2. WMTK (Till, Soós). 3. Dunas SC és a Szabadkai ATC.

A győztes csapat megérdemelten nyerte az országos bajnokságok nagydíját, a Mátyás-serlegét, a döntőben a WTK csapata ellen aratott 3:1 arányú győzelmével.

Női egyes: 1. Farkas Gizi DiMÁVAG. 2. Kolozsvári Sári Kolozsvári PSE. A döntőben igen nagy küzdelem volt a DiMÁVAG tehetséges versenyzője és Kolozsvári Sári között, amelyből végül is Farkas Gizi került ki 3:0 arányban győztesen. 3. Ábra-

Könnyen győzhetett volna a MÁV

DVSC-K. MÁV 4:2 (4:0)

KOLOZSVÁR. A K. MÁV csapata vasárnap játszotta első NB. II. mérkőzését a tavaszi idényben a DVSC ellen. A debreceniek a mérkőzést 4:2 (4:0) arányban nyerték meg, de az eredmény döntetlen is lehetett volna, ha a kolozsvári vasutas csapatnak nagyobb szerencséje lett volna a második félidőben.

A kolozsvári együttest letörte az első husz percben hirtelen kapott három gól, amiből kettő védhető volt. Mégsem adták fel a harcot

és csak a szerencse mentette meg a vendégcsapatot a kiegyenlítéstől.

A két csapat a következő összeállításban játszott:

kapura. Lassankint a Csepel is felszabadult és a 25. percben Szántay dancsa miatt szabadrugást is lőnek. Kálló szabadrugását Szabadkai kapja, aki azt a későn kiugró Plank mellett a hálóba lövi (3:1).

A KAC ezután újra rohamozott, nyomasztó fölénybe került. A csatároknak számos alkalmuk lett volna egyenlíteni, de akcióikat nem kísérte szerencse és az eredmény változatlan maradt.

A második félidőben is jó volt a KAC

A KAC, szakítva a régi hagyománnyal, a második félidőben is elfogadható játékot nyújtott és csak az első félidő elején kapott öngól akadályozta meg a csapatot abban, hogy győzelmet harcoljon ki.

A döntetlen azonban minden körülmények között megérdemelték volna.

A kolozsvári csapatból a közvetlen védelem működött jól, a fedezetsor legjobbjai Bonyhádi volt, de Csákány és Páll is szorgalmasan dolgoztak. A csatársor minden egyes tagja kitett magáért, de csak a második félidőben nyújtottak elfogadható teljesítményt.

A győztes csapatból Szekeres, Marosvári és Szabadkai voltak jók.

A debreceni Thomas dr., egy-két hibától eltekintve, jól vezette a mérkőzést.

Az NB I. vasárnapi fordulójának eredményei

NAC—Újpest 2:1 (0:0). A mérkőzést nagy harc után tudta csak megnyerni a váradí csapat. Szünet után Zsengellér révén a 28. percben az Újpest jutott vezetéshez, a 31-ik percben azonban Incze II. fejesgóljával egyenlített a NAC, majd a 38. percben Demény fejesgóljával megszerezte a győzelmet is.

Ferencváros—Elektromos 3:0 (2:0). Az Üllői-úti pályán Sipos, Toldi és Sárosi III. tizenegyesével győzött a Ferencváros.

Haladás—Törekvés 6:1 (3:1). A két vasutas csapat találkozásiából meglepetésszerűen a szombathelyiek kerültek ki nagy gólarányú győzelemmel.

Gamma—Szeged 3:1 (3:1).

Vasas—Kispest 1:0 (1:0).

Szolnok—Újvidék 4:0 (3:0).

DiMÁVAG—SalBTC 3:3 (3:1).

A bajnokság állása a következő: 1. Csepel 26 pont, 2. Ferencváros 25 p. 3. NAC 24 p. 4. Szolnok 24 p. 5. Vasas 23 p. 6. Gamma 22 p. 7. SalBTC 21 p. 8. Újpest 16 p. 9. Újvidék 16 p. 10. DiMÁVAG 16 p. 11. Haladás 15 p. 12. Kispest 14 p. 13. Törekvés 13 p. 14. Elektromos 12 p. 15. KAC 11 p. 16. Szeged 10 pont.

Egyetem Mozgóban

ma visszavonhatatlanul utolsó nap:

Halálos csók

Karády Katalinnal

Holnapról a francia filmgyártás izgalmas és felülmúlhatatlan mesetermüve:

Örvény

(Asszony az örvényben)

Csak 16 éven felülieknek!

mény hogy ki nagy helyzetet. A 45. percben Szabó guruló labdája az alsó sarokban köt ki.

Szünet után a K. MÁV nagy fölényben volt, de csap szépitni tudott a 16. percben Csiky 11-ével és a 27. percben Demény góljával. Ezután Csiky és Mátyás helyet cseréltek, a K. MÁV-nak számos alkalma lett volna újabb gólok elérésére, de az eredmény változatlan maradt.

A győztes csapatból a közvetlen védelem volt a legjobb, a fedezetsorban Orosz, a csatársorban Tisza. A K. MÁV-ból Csiky nyújtotta a legnagyobb teljesítményt, mellette Szimcsák, Mátyás és Kiss voltak jók.

A mérkőzést 1000 néző előtt Juhász Attila dr. vezette le. A két csapat vasárnap Debrecenben barátságos mérkőzést játszik egymással.

Vasárnap: Szolnok—KAC

KOLOZSVÁR. A Nemzeti Bajnokság I. osztályában a vasárnapi negyedik fordulóban a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Kolozsváron KAC—Szolnok, Újvidéken UAC—NAC, Szegeden Szeged—Ferencváros, Salgotarjánban SalBTC—Vasas, Budapesten Elektromos—Haladás Törekvés—Csepel, Kispest—Gamma, Újpest—DiMÁVAG.

KAC II.—K. MÁV II. 6:2 (3:1)

A városi sporttelepen vasárnap délelőtt játszott a két csapat edzőmérkőzést a debreceni Szilárd vezetésével. A KAC megérdemelten győzött Verbőczy 2, Szokoly, Bozoky, Kovács és Levente góljaival. A K. MÁV részéről László és Bálint volt eredményes.

KEAC—MFSE 7:3 (3:2)

A mérkőzést az egyetemi stadionban játszották le és annak során a mezőgazdasági főiskolások dicsekedésen tartották magukat. — Góllövők: Jeszenszky 2, Szabó 2, Nagy 1, illetve Fugel, Osváth, Kövi.

Budapest—Kolozsvár ifjúsági mérkőzést rendez az MLSz

BUDAPEST. Az MLSz Országos Elnöksége a napokban ülést tartott. Az ülés során úgy döntöttek, hogy a Mátyás király sportévekkel kapcsolatosan Kolozsváron megrendendő Budapest—Videk válogatott mérkőzés előtt Budapest—Kolozsvár ifjúsági válogatottja játszik egymás ellen.

Megkezdődtek a leveinte labdarugó bajnokságok

BUDAPEST. Vasárnap délután 3 órakor ünnepélyes keretek között vitéz Tárczay Feliczius Román dr., a TST vezetőjének, az IOV jelenlétében kezdődött meg a leveinte labdarugó bajnokság a Gamma Bánát-utcai pályáján. Az első mérkőzésen az I. ker. LE 5:1 (3:0) arányban győzött a Gamma leveintek ellen.

Az NB. II. Mátyás csoportjában vasárnap indulnak meg a küzdelmek. A kolozsvári csapatok közül a Bátya Marosvásárhelyre rándul le, ahol az NSE ellen játszik a bajnoki pontokért.

A K. MÁV sportegyesület 1943 március hó 19-én, pénteken este 6 órakor tartja rendes évi közgyűlését a MAV Összhang dísztermében.

A KOLOZSVÁRI TENISZ KLUB vasárnap, március 21-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a KAC Unió-utca 21. szám alatti tanácstermében.

Az állam megléri a légitámadások által okozott károkat

A Budapesti Közlöny március 14-én megjelenő száma közli a kormány a légitámadások következményeinek elhárítása és az ezzel kapcsolatos jogviszonyok rendezése tárgyában kiadott rendeletet. A légitámadások folytán keletkezett kárt a rendelet szerint a közigazgatási előjárásnál, városokban a polgármesternél kell bejelenteni. A bejelentett károk megállapítását biztosítási szakértők közreműködésével a hatóságok kiküldetéséből álló bizottságok végzik. Az előjáró bizottság kármegállapítása ellen a károsult észrevételeket teheti, a pénzügyi hatóság kiküldöttje pedig az államkincstár érdekében kívánságát nyújthatja. Abban a kérdésben, hogy a károsult mikor és milyen összegű kártalanításban részesül, a pénzügyminiszter a szociális, honvédelmi, közgazdasági és közművelődési érdekeknek, valamint a károsult viszonyainak mérlegelésével, egyszersmind az erre pénzügyi fedezetül szolgáló alap teljesítő képességének figyelembevételével határoz. A rendelet felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy kártalanítás mellett kamatmentes kártalanítási kölcsönt folyósíthasson. A háború befejezése után azonban az összes károk ismeretében külön rendelkezés fogja szabályozni a kártalanítás végleges összegét. Ezek az elvek nyerne alkalmazást a kisiparosokat, a szellemi foglalkozást űzők irodáját, a kisbirtokosok gazdasági felszerelését, vagy a kézi munkájukból élők munkaeszközeit, továbbá a magánlakások berendezéseit és végül az elsőrendű fontosságú ruházati cikkeket ért károk

esetében. A rendelet gondoskodik arról is, hogy gyors segítséget biztosítson a házak, illetőleg lakások helyreállítására, még mielőtt maga a kártalanítási eljárás befejeződnék. E végből a rendelet intézkedik az épületekben keletkezett romhalmazoknak, törmeléknek sürgős eltávolítása mellett az épületeknek azonnali kötelező hatósági helyreállítása iránt is, amelyhez a költségeket az államkincstár előlegezi. Ugyancsak szabályokat tartalmaz a rendelet a hajléktalanokká váltak ideiglenes elhelyezésére és e célra középületeknek, szükség esetén magánlakásoknak hatósági igénybevételére. A rendelet kimondja, hogy gondozásban kell részesíteni azokat a személyeket, illetve azokat a személyeknek eltartására szoruló hozzátartozóit, akik légitámadás következtében, vagy légitámadás elhárításából kifolyólag megsebesültek, illetőleg életüket veszítették. A gondozás mértéke ugyanaz, mint a honvédelmi munkát teljesítőknél, illetőleg hozzátartozóiknál. Az ismertetett intézkedésekből felmerülő költségek fedezetére a rendelet közszolgáltatás útján gondoskodik oly módon, hogy a teherbíróképesség és a kockázat nagyságának figyelembevételével az ország lakossága által viselendő kártalanítási hozzájárulás fizetését írja elő. Hozzájárulást tartoznak fizetni a föld, a ház, az általános kereseti adó és a társulati adó alá eső személyek. A hozzájárulás fizetendő kártalanítási hozzájárulás terhének részbeni viselése azonban a bérletre hárul (MTI)

Meghosszabbították a román-magyar határegyezmény

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A román kormány a létrejött megegyezés alapján március 15-étől 1943 november 30-ig tartó érvénnyel életbe lép a magyar-román kisebb határszéli forgalomra vonatkozó megállapodás, amely az előző évi megállapodáshoz hasonlóan lehetővé teszi a két-
tör birtokosoknak a határsávtól 5--5 km.-

re az átellenes zónában fekvő földjeik megművelését. A megállapodás miként a múlt évben is, nem vonatkozik a határzónában fekvő városokra. A múlt évben kiállított határátlépési igazolványok ez év április 15-ig érvényesek, addig az időpontig azokat új igazolványra kell beváltani.

A kolozsvári Nemzeti Színház ünnepi előadása

Este a Nemzeti Színház diszeloadásban mutatta be a *Bánk bánt*. Az est a Himnusz ünnepi hangjaival kezdődött, aztán *Kamrá Gyula* elszavalta a Nemzeti dalt és dr. *Sáry Béla* orvos, főtizedes ünnepi beszédet mondott.

A Bánk bán előadásának külön értékét biztosított az, hogy a címszerepet *Laczó István*, a budapesti Operaház hírneves

hőstenorja énekelte. A zsufolásig telt nézőter lelkében ünnepelte *Laczó Istvánt*, valamint a többi szereplőket: *Takács Paulát*, *Mészáros Erzsébetet*, *Szabady Istvánt*, *Mélykúti Horváth Józsefet*, dr. *Sikolya Istvánt*, *Horváth Lászlót* és *Fekérpataky Ervint*. A forró sikerű operaciódást *Vaszy Viktor* vezényelte.

A cserkész-mozgalom diszeloadás az Operában

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar cserkészmozgalom a nemzeti ünnep alkalmából legfőbb védnöke, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur tiszteletére hétfőn este hat órakor az Operaházban diszeloadást rendezett. A diszeloadás résztvevő nagyszámu és előkelő

közönség, azonkívül megjelent rajta a Kormányzó Ur is fiával, ifjú vitéz nagybányai Horthy Miklós meghatalmazott miniszterrel együtt. A himnusz elhangzása után egy debreceni névtelen kiscserkész köszöntötte a Főméltóságu Urat.

Meghalt Morgan

LISSZABON, március 16. (MTI.) Mint Floridából jelentik, Morgan amerikai bankár szombaton reggel 76 éves korában meghalt. Morgan a múlt világháborúban megteremtette

a lösztertrőztöt és az amerikai hadikölcsön megszervezésében is döntő szerepe volt. Morgant néhány nappal ezelőtt szél ütötte

Kelemen Lajos előadása a szabad egyetemen

A kolozsvári szabadegyetemen Kelemen Lajos Kolozsvár régi templomairól mondotta el második előadását. A közönség nagy érdeklődéssel figyelte az érdekes vetített képes előadást, mely Kolozsvár négy középkori templomát ismertette. A Farkas-utcai, az egyetem mellett álló kéttornyú templom, továbbá a jezsuiták kiskápolnájának és a ma görögkatolikus egyház tulajdonában levő Minorita-templom történetét. Részletesen beszélt Kelemen Lajos az unitáriusok múltjáról is; elmondta, hogy a Szent Mihály-templom visszafoglalása óta nyolcvan éven át csak négy magánháza van végeztek istentiszteletet az unitáriu-

sok és ezek között megemlítette a lengyel unitáriusok 1861-ben Kolozsvárra menekült imaházát, amelynek épülete az Unió-utcában ma is fennáll. A lengyel unitáriusok elmagyarosodtak és vagyonukkal együtt beolvadtak a magyar unitáriusok közé. Az előadásért Felvinczy-Takács Zoltán egyetemi tanár mondott köszönetet.

MA ESTE FÉL HÉTKOR KEZDŐDIK A BÜVÖS SZEKRÉNY ELŐADÁSA

A kolozsvári Nemzeti Színház közli, hogy a *Büvös Szekrény* ma esti bemutatója pontosan fél hétkor kezdődik.

Budapest szenzációja. Hetek óta zsufolt nézőtér előtt vetíti a főváros legnagyobb filmszínháza!

Premier!
Holnap, szerdán!!
Itt a
Mátyás
Filmszínházban!!!

ALIDA VALLI,

a legszebb olasz filmszínésznő csodálatos szép filmje!

Ma utoljára: **ALKALOM - KARÁDY KATALINNEL**

A sajtókamara és az Újságíró Egyesület elfogadta az erdélyi újságírók javaslatait

A Magyar Újságírók Országos Egyesülete március 15-iki közgyűlésén, Vég-József, a Magyar Újságírók Országos Egyesülete Erdélyi Tagozatának ügyvezető elnöke terjesztette elő az Erdélyi magyar újságírók kívánságait. Tóth László elnök bejelentette az Erdélyrészi Tagozat megalakulását, amelynek további működését intézményesen biztosítják. Az Erdélyi Tagozat önálló működéséről az alapszabályba felveendő külön szakasz intézkedik.

A Nyugdíjintézet közgyűlésén a választmány kiegészítésére került sor. Az erdélyi újságírók részéről Zathureczky Gyulát, az Ellenzék fellelős szerkesztőjét, az Erdélyrészi Tagozat elnökét választották a választmány tagjai közé.

Az Országos Magyar Sajtókamara közgyűlésén vitéz Kolozsvári-Borcsa Mihály elnök bejelentette, hogy a kamara újabb lépéseket tett a sajtócenzúra enyhítése érdekében. Az erdélyi újságírók nevében Demeter Béla, a Kolozsvári Estilap fellelős szerkesztője szólt fel, aki indítványozta, hogy a vidéki lapokra nézve szüntessék meg a lapkategorikák jelenlegi rendszerét oly módon, hogy a lapok számára ne legyen kötelező a kategóriákba való illeszkedés. Képviseletet kért ezután az erdélyi újságírók számára a kamara vezetésében, majd javasolta, hogy az új kamara alapszabályok előkészítő munkálataiba vonják be az erdélyi újságírókat.

Kolozsvári-Borcsa Mihály elnök bejelentette, hogy a kamara magáévá teszi a javaslatokat.

Zászlót avatott a Magyar Acélárugyár „Korvin” sport egyesülete

KOLOZSVÁR, március 16. (Az Ellenzék munkatársától.) Bensőséges hangulatú ünnepség zajlott le szombaton délután 5 órakor a Magyar Acélárugyár kolozsvári gyártelepének disztermében. A gyárüzem „Korvin” sportegyesületének közművelődési szakosztálya az alkalommal avatta fel a budapesti központ által ajándékozott gyönyörű kivitelű selyem zászlóját. A zászlóavató ünnepségen Szolnoky Gyula igazgatóval élen megjelent az egész tisztviselői kar és a gyártelep sokszáz főnyi munkása. A budapesti központot az ünnepségen Dunkel Károly vezérigazgató helyetteseként Gobbi Jenő igazgató képviselte, míg a zászlóanyai tisztséget Szolnoky Gyuláné, a kolozsvári gyártelep igazgatójának hitvese és Baló Jánosné töltötték be.

Az ünnepség résztvevőit Baló János, a Korvin sportegyesület elnöke, köszöntötte lelkes szavakkal, majd köszönetet mondott a központnak az ajándékozott gyönyörű zászlóért. Ezután a Korvin pompás fuvőzenekara eljátszotta a Himnuszot, míg az egyesület énekkara Berzenyi Dánielnek „Magyarokhoz” című örökszép ódáját adta elő. A gyárüzem egyik fiatal tanulója, Biró Mihály „Szent a zászló” című saját költeményét szavalta el ügyesen, majd Kádár János „Zászlót bontunk” című hatásos költeményét szavalta Arányi Lajos tanuló és Kucsár Irma munkásnő, nagy sikerrel. Az ünnepség kiemelkedő pontja a zászló felszentelése és megáldása volt. A Magyar Acélárugyár nevében Szolnoky

Gyula igazgató adta át a zászlót az egyesületnek és azt Baráth Béla római katolikus kanonok-plébános, majd Keresztes József református és remetei Filep Imre unitárius lelkész meleg, áhitatos szavak kíséretében megáldotta. A hóhérré, aranyrojtokkal szegélyezett gyönyörű zászlót, amelynek egyik felét Erdély és Kolozsvár emle, fölöttük pedig a Magyar Szent Korona díszlik, másik felén pedig „Korvin Sport Egyesület” felírás áll, a zászlóanyák feldíszítették és aztán Baló János, az egyesületi elnök, meghatottan átvette. Ezután Ferenczi József munkásnak „A zászlónk győzni fog” című versét szavalta el hatásosan Dombi Károly munkás, míg Győry Endre „Nem hagyjuk el soha” című költeményét Orbán Ilona tisztviselőnő szavalta el nagy sikerrel. Hatalmas lelkesedést és tetszést váltott ki Győry Endre mélyszégy, hazafias érzésktől áthatott, valóban tartalmas, szép ünnepi beszéde, majd a Himnusz hangjaival ért véget a lélekemelően szép ünnepség.

ELLENZÉK politikai napilap
Fellelős szerkesztő:
ZATHURECZKY GYULA
Fellelős kiadó:
VITA SÁNDOR

Parkettezési

munkákat jutányosan vállal
Lőrinczi & Co.,
Zápolya-utca 14. és Szentgy-
ház-utca 1. (Sebők-cukrászda)